

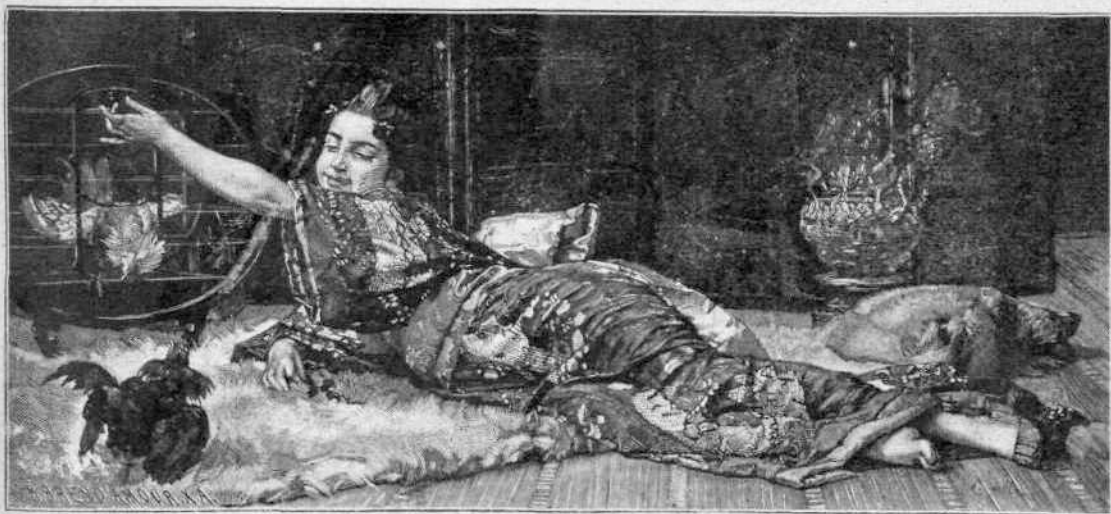

ΚΟΡΩΝΑ Η ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΛΑΡΙΑΝΗ ΔΕ ΜΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣ ΒΑΛΕΝΤΙΝΗΝ
ΔΕ ΓΡΕΣΣΑΝ

Είμαι τρομερά θυμωμένη έναντίον σου. Μοῦ ὑποσχέθης νὰ ἔλθῃς νὰ περάσῃς δεκαπέντε ἡμέρας μὲ τὴν μαμὰν καὶ ἐμὲ εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἐν ᾗ ἤξευρες πολὺ καλὰ ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ τηρήσῃς τὴν ὑπόσχεσίν σου. Ὀλίγας ἡμέρας ἀφ' οὗ ἔδωσες τὴν ὑπόσχεσιν ἐπρόκειτο νὰ γείνης μήτηρ. Καὶ ὅμως τὴν λεπτομέρειαν ταύτην τὴν ἐγνώριζες βέβαια, τὴν ἐγνώριζες τοῦλάχιστον πρὸ ἕξ ἢ ἑπτὰ μηνῶν. Διατί νὰ μὴ μοῦ εἴπῃς τὴν ἀλήθειαν; «Μία ἐγγαμος κυ-

ὄτι δὲν μὲ ἔχεις πλέον φίλην. Μία ἐγγαμος κυρία δὲν ἔχει πλέον φίλας μεταξύ τῶν κορασιῶν, τὰ ὅποια εἶναι εἰς ὄραν γάμου. Παίρνεις ὅμως τὰ πράγματα πολὺ σοβαρὰ. Ἐπὶ τέλους ποία διαφορά ἡλικίας ὑπάρχει μεταξύ μας; ἑνὸς ἔτους τὸ πολὺ. Ἀλλὰ σὺ βέβαια ἔχεις πλέον μυσθῆ τὸ μέγα μυστήριον καὶ εὐρίσκεσαι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μετράς τοὺς λόγους σου διὰ νὰ μὴ ταράττῃς τὴν φαντασίαν μου. Ὁ καυμένος ὁ πατέρας δὲν εἶχε τοιαύτας ιδέας καὶ τοῦτο εἶναι εἰς περιπλέον λόγους, ὁ ὁποῖος μὲ κάμνει μετὰ πόθου νὰ τὸν ἀναπολώ καὶ νὰ τὸν

ΟΙ ΑΝΤΙΖΗΛΟΙ

Ἐκτὸν Ε. ΠΙΠΛΩ

ρία, φαίνεται δὲν πρέπει νὰ κάμνη τοιαύτας ὀμιλίαις μὲ τὰ μικρὰ κοράσια.» Αὐτὴν τὴν ἀπόκρισιν μοῦ ἔδωσε πρὸ ὀλίγου ἡ μήτηρ μου ὅταν παρεπονέθην πρὸς αὐτήν, ἀφ' οὗ δὲν εἶχα ἔδω σὲ τὴν ἰδίαν, διὰ τί μοῦ ἀπέκρυψες τὴν ἀληθινὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὅποιαν παρεβῆς τὸν λόγον. Ἀλλ' ὅμως ἐγὼ δὲν εἶμαι πλέον μικρὸν κοράσιον, ἔχω κλείσει τὰ δεκαοκτὼ ἔτη καὶ καιρὸς εἶναι νὰ ἤξεύρω καὶ ἐγὼ τί γίνεται εἰς τὸν κόσμον. Καὶ ἔπειτα ἀπλούστατον ἦτο, πιστεῦω, νὰ γράψῃς πρὸς τὴν φίλην σου: «Ἀδύνατον εἶναι νὰ ἔλθω νὰ σὲ ἴδω αὐτὸν τὸν μῆνα, διότι περιμένω τοκετόν.» Ἀλλὰ βλέπω

ἐνθυμοῦμαι. Ἔθέλεις νὰ μάθῃς τὴν εἰλικρινῆ μου γνώμην περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν κορασιῶν; Ἐπρεπεν εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἡλικίας, καθ' ἣν κατὰ πρῶτον λαμβάνουσι τὴν θείαν μετάδοσιν νὰ ἀνατρέφονται ὑπὸ τοῦ πατρὸς των, ὅταν ἔχουν πατέρα ἐντιμὸν καὶ ἐξυπνὸν, ὅπως ἦτο ὁ ἰδικὸς μου. Διὰ τί ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο αἱ μητέρες μας νὰ μὴ ἔχωσιν ἐμπιστοσύνην εἰς τοὺς ἀνδρας των; Αἰωνίως ἐπαναλαμβάνουσιν εἰς τοὺς συζύγους των: «Δὲν ἤξεύρετε σεῖς νὰ ἀναθρέψετε κοράσια.» Διὰ τί λοιπὸν τότε ἐμπιστεύονται ἀπὸ τῆς μίας ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην ὄχι μόνον τὴν ἀνατροφήν, ἀλλ' ὀλοκλήρον

τὸ μέλλον τῶν θυγατέρων των εἰς ἄνδρα, ἄγνωστον ἀκόμη τὴν προτεραιάν, νέον, ἄπειρον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ἐντελῶς ἀγνοοῦντα τὸν χαρακτήρα, τοὺς πόθους καὶ τὰς ιδέας τῆς μνηστῆς του; Θὰ ἦτο βέβαια ὀλιγώτερον ἀπότομος καὶ ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνος δι' ἡμᾶς ἢ μεταβίβασις ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ πατρὸς εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ συζύγου. Ναί, εἰς τὰς ἀγκάλας, ἐπίτηδες ὁμιλῶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Ἀρκετὰ εἶδα πῶς ὁ σύζυγός σου σὲ ἐκράτει ὅταν τὸ ἐσπέρας ἐπεριπατεῖτε εἰς τὸν κήπον ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σελήνης.

Ἄχ! ἐκείνη ἡ σελήνη, μὲ ἐνοχλεῖ μὲ τὴν ὠρᾶν τῆς ὄψιν, τὴν ἀπαθῆ, τὴν φουσκωμένην ὅπως θὰ ἦτο τὸ πρόσωπον τοῦ Πιερρότου ἐάν ἦτο πρισμένος. Ὅταν τὴν παρατηρῶ καὶ εἶναι κάμποσαι ἡμέραι, ἀφ' οὗτου συχνὰ τὴν παρατηρῶ, συλλογίζομαι μόνη μου χωρὶς νὰ τὸ θέλω: «Πόσα δὲν εἶδε καὶ πόσα δὲν ἤκουσε, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου! Ἄλλὰ τί ἄκρα ἐχρημύθει! Ποτὲ τῆς δὲν ἐκμυστηρεῖται καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ τρέχη ὀπίσω ἀπὸ τὸν ἥλιον χωρὶς ποτὲ νὰ κατορθῶναι νὰ τὸν φθάσῃ. Τί ὑπομονή! Καὶ ὅταν ἡμεῖς θὰ ἔχωμεν ἀποθάνῃ, ἀφανισθῇ, λησμονηθῇ, θὰ ἐξακολουθῇ τὸν δρόμον τῆς καὶ ἄλλοι πάλιν θὰ τὴν παρατηροῦν ὄνειρευόμενοι καὶ ἐλπίζοντες καὶ αὐτὸ θὰ γίνεταί πάντοτε, πάντοτε. Εἶναι ἀπελπιστικὸν δὲ συλλογίζεσθαι ὁ ἄνθρωπος, ὅτι εἶναι τὸσον μηδαιμὸν πραγμα.» Μοῦ ἔρχεται ἐνίοτε νὰ ὑπάγω νὰ κλεισθῶ εἰς ἕν μοναστήριον νὰ φορέσω πλατὺ βᾶσον, νὰ μὴν ὁμιλῶ, νὰ μὴ σκέπτομαι, νὰ μὴν ὑπάρχω. Καὶ νὰ μὲ ἐξαφανίσῃ τοιουτοτρόπως ὁ χρόνος. Ἄλλὰ κατὰ δυστυχίαν εἰς τὸ μοναστήριον δὲν σὲ ἀφίνουν νὰ πλυνεσῶ ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, πρῶτ' καὶ ἐσπέρας, ἀλλέως θὰ ἐπήγαινα ἀμέσως νὰ ταφῶ. Θὰ ἐθυσίαζα ἀκόμη καὶ τὰ μαλλιά μου, ἀλλὰ δὲν ἔχω πάντοτε λευκώτατα τὰ πόδια καὶ τριανταφυλλένια τὰ νύχια. Ἐσχάτως συνωμίλουν μὲ τὴν ἀδελφὴν Εὐστασίαν, τὴν ὁποίαν πηγαίνω καὶ βλέπω ἐνίοτε. Τῆς ἔλεγα διὰ τοὺς πόθους αὐτοῦς, οἱ ὅποιοι κατὰ διαλείψεις μὲ πιάνουν καὶ ἔπειτα τῆς ἐξεμυστηρεύθην καὶ τοὺς δισταγμούς μου, τοὺς ὁποίους ὅμως τῆς εἶπα καθαρὰ ὅτι εἶχα τὴν γενναϊότητα νὰ καταβάλω ἂν ὁ ἐπίσκοπος ἐδέχετο νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ἔχω πλησίον εἰς τὸ κελλίον μου ἕν μικρὸν δωμάτιον καλλωπισμοῦ ὅμοιον μὲ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔχω εἰς τὴν οἰκίαν μου.

— Ἀδύνατον, ἀπεκρίθη. Αὐτὰ τὰ ἐμποδίζουν οἱ κανόνες τῆς ἐκκλησίας. Καὶ ἔπειτα ποῦ μένει καιρὸς νὰ σκεφθῶμεν διὰ τὸ σῶμά μας.

— Λοιπὸν, ἀδελφὴ μου, δὲν τὸ πλύνετε ποτὲ τὸ σῶμά σας;

— Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ἀπήντησεν ἐκείνη χαμογελῶσα, ὅτι προχθὲς εἶδα κατὰ τύχην τὰ γονατὰ μου. Ἦσαν τὸσον μαῦρα ὥστε ἐντράπην διὰ τὸν Κύριον ἡμῶν.

Τοῦτο δὲ εἶναι τὸσον μαλλον θαυμαστόν, ὅσον μὲ ὅλα τῆς τὰ σκράντα δύο ἔτη, εἶναι πάντοτε ὠραιότατη καὶ ἐγεννήθη πριγκιπέσσα Β... Ἄδιόφορον! τοιαύτας θυσίας ἐγὼ δὲν ἔμπορῶ νὰ τὰς κάμω καὶ δὲν θέλω νὰ βλέπω τὰ γονατὰ μου μαῦρα.

Καὶ ὅμως πρέπει νὰ ἐξέλθω ἀπὸ τὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκομαι. Ἐπὶ ὄρας κατ' ἐξακολουθήσῃν κρητήρουν τὴν σελήνην, ἀλλὰ δὲν μοῦ ἔδωκε τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος. Δι' αὐτὸ δὲ ἀκριβῶς ἐπεθύμουν νὰ σὲ εἶχα ἐδῶ θὰ μὲ συνεβούλευες ἢ τοῦλάχιστον θὰ μοῦ ἐδίδες μίαν ιδέαν. Θὰ ἔμπορούσες μόνη σου νὰ κρίνης βλέπουσα τὰ πρόσωπα. Θὰ ἔξευρη βέβαια πολλὰ πράγματα μία γυνὴ ὅταν εἶναι μήτηρ. Εἶναι, ἀλήθεια, ἐξαισιον πρᾶγμα τὸ νὰ γείνη τις μήτηρ; Ποῖον θὰ ἀγαπᾷ περισσότερον τὸν πατέρα ἢ τὸ τέκνον; Ἡ καὶ τοὺς δύο ὁμοίως; Ἀρχίζεις νὰ ἐννοῆς τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτὰ; Ἡμπορεῖς εὐκρινῶς νὰ μοῦ ὁμιλήσῃς; Μὴ φοβείσαι νὰ σὲ προσῶσω, οὔτε ἡ μαμὰ διαβάξῃ τὰ γραμματὰ μου. Τώρα θὰ μ' ἐρωτήσῃς βέβαια, ἀφ' οὗ εὐρίσκομαι εἰς τοιαύτην ἀπορίαν διὰ τί δὲν ἐρωτῶ τὴν μαμάν ἢ τὸν πατερ Σερβᾶν τὸν πνευματικόν μου; Ἡ περιστάσις μου, βλέπεις, εἶναι ὅπως διόλου ἐξαιρετικὴ, ἡ μαμὰ θὰ νομίσει ὅτι ἐστρελλάθηκα καὶ ὁ πνευματικὸς μου δὲν θὰ καταλάβῃ τί τοῦ λέγω. Τότε δέ, ἡ μαμὰ θὰ μοῦ προτείνῃ νὰ μοῦ κάμῃ κανὲν ταξείδακι, ὃ δὲ πατερ Σερβᾶν θὰ μὲ συμβουλεύσῃ νὰ παρακαλέσω τὸν Θεὸν νὰ μοῦ στείλῃ φῶτισιν. Πιστεῦω ὅμως ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἔχει καιρὸν νὰ χάνῃ διὰ τὰς ὑποθέσεις μου καὶ ἔπειτα ἡ περιστάσις μου μὲ ὅλην τὴν ἐξαιρετικότητά της εἶναι τάχα ἀρκετὰ σοβαρὰ διὰ τὸν Θεόν; Καὶ ποῖος ἔξευρε ἀκόμη μήπως ὅ,τι συμβαίνει εἰς ἐμὲ εἶναι μὲν πολὺ φυσικόν, δὲν μοῦ κάμνει δὲ δι' ἄλλον λόγον ἐντύπωσιν παρὰ μόνον διότι δὲν ἔχω τὴν ἀπαιτούμενην ἔξιν; Ἰδοὺ περὶ τίνος πρόκειται: Ἡ μαμὰ θέλει νὰ μὲ ὑπανδρεύσῃ, ἐγὼ δὲ κατ' ἀρχὴν δὲν ἔφερα ἀντίστασιν. Ἀφ' οὗ, ἐσκέφθην, ἐξ ἀπαντος πρέπει μίαν ἡμέραν νὰ ὑπανδρευθῶ, καλλίτερα νὰ ὑπανδρευθῶ νὰ ὁμιλῶ, ἐννοεῖται, περὶ τῶν γυναικῶν, διότι δὲν θὰ ἐπεθύμουν ἄνδρα τῆς ἡλικίας μου. Ἐξ ἢ ἑπτὰ ἐτῶν διαφορά, νομίζω ὅτι εἶναι σωστὴ ἀναλογία. Ὁ καυμένος ὁ πατέρας ἀπέθανε πρὸ δύο ἐτῶν, ἡ μαμὰ ἀφῆκε τὸ πένθος εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ τοῦ χειμῶνος καὶ μῶλον ὅτι φορεῖ ἀκόμη βιολεὲ καὶ στακτιὰ ἤρχισε νὰ δέχεται εἰς τὰς ὠρισμένας τῆς ἡμέρας ἐνίοτε δὲ καὶ τὰς ἐσπέρας. Μὲ παίρνει δὲ καὶ ἐμὲ εἰς τὸν

κόσμον. Ἐχει βέβαια τοὺς λόγους της. Ἐγὼ ἔμπορῶ νὰ ἀποκατασταθῶ ὅπως καὶ καθὲ ἀλλῆ. Οὔτε ἀσχημὴ εἶμαι, οὔτε πτωχὴ, οὔτε κουτὴ, οὔτε φθισικὴ. Οἱ γονεῖς μου καὶ ἀξιώτιμοι εἶναι καὶ ὅλοι τοὺς τιμοῦν. Διὰ νὰ νυμφευθῶ δὲ οὔτε ἀπὸ ματαιοδοξίαν θὰ ὀδηγηθῶ οὔτε ἀπὸ χρηματικούς ὑπολογισμούς. Ἡ περιουσία μας εἶναι καλὰ τοποθετημένη καὶ δὲν φοβεῖται δι' ὅλου τραπεζιτικῆς καταστροφῆς. Δὲν αἰσθανομαι καμμίαν ἀνάγκην ἢ διαθέσειν νὰ ἀλλάξω κύκλον καὶ νὰ ἀκούω νὰ μὲ ὀνομαζοῦν κυρίαν δούκισσαν ἢ πριγκιπέσσαν εἰς τοὺς οἴκους, ὅπου ὁ νέος τίτλος μου θὰ μοῦ ἦνοιγεν εἰσοδόν. Ἐπὶ τέλους δὲ τὸ ὄνομά μου ἔχει καὶ τὸ μῦρον τῆς εὐγενείας. Εἶναι τάχα πολὺ ἀρχαία ἡ εὐγενεία μας; Δὲν ἔξευρω ὅπωςδῆποτε ὅμως εἶναι ἀρκετὴ διὰ νὰ μας διακρίνη ἀπὸ τοὺς προμηθευτὰς μας. Κανεὶς δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα οὔτε νὰ παραξενευθῇ δι' αὐτὴν οὔτε νὰ τὴν γελάσῃ. Δὲν κάμνω δὲ καὶ ἐκτάκτως ἰδανικὰ ὄνειρα. Δὲν ζητῶ σύζυγον ἤρωα. Μοῦ ἀρκεῖ νὰ εἶναι ὑγιής, νὰ ἔχη μίαν ἐργασίαν ἕως εἰς τὴν ὠραν τοῦ γεύματος καὶ νὰ μὲ ἀγαπᾷ κατὰ τὰς λοιπὰς ὥρας. Ἴσως ὁ γάμος θὰ μοῦ δώσῃ καὶ κάπως περισσότεραν ἐλευθερίαν. Ἡ διδασκαλίσα μου μὲ συνοδεῖει τώρα πάντοτε ὅσαςκι δὲν ἐξέρχομαι μὲ τὴν μαμάν μου! Τοῦτο ὅμως ἀρχίζει νὰ μοῦ φαίνεται ὀλιγον γελοῖον. Ἡθελα ὀλιγον ἀέρα περισσότερον. Ἀκούω νὰ γίνεταί λόγος διὰ μερικά βιβλία τὰ ὁποῖα ἐπεθύμουν καὶ ἐγὼ νὰ ἀναγνώσω. Λέγουν ὅλοι ἐνώπιόν μου ὅτι εἶναι ἀριστουργήματα καὶ ὅμως μοῦ τὰ κρυπτοῦν. Πῶς εἶναι δυνατόν ἐν βιβλίον νὰ εἶναι ἀριστούργημα καὶ συγχρόνως ἀπηγορευμένον εἰς μίαν κόρην τῆς ἡλικίας μου; Ἄν εἶχα ἐν ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ βιβλία θὰ μὲ ὠδήγει ἴσως τώρα εἰς τὰς δυσκολίας, εἰς τὰς ὁποίας εὐρίσκομαι; Δὲν εἶμαι λοιπὸν πολὺ ἀπαιτητικὴ. Ἐγὼ μάλιστα φαίνομαι εἰς τὸν ἑαυτόν μου πολὺ λογικὴ καὶ ἡ εὐτυχία θὰ μοῦ ἦτο εὐκολωτάτη ἂν δὲν μοῦ συνέβαινε μία περιπέτεια κατ' ἐξοχὴν ἀπροσδόκητος.

Εἶδες βέβαια αὐτὸν τὸν χειμῶνα εἰς τὸν οἶκόν μας τὸν κ. δὲ Βιλλελόν. Εἶχε συστηθῆ ὑπὸ τῆς κυρίας δὲ Πονλουί, ἡ ὁποία δὲν ἀπέκρυψε τὰ σχέδια τοῦ βαρῶνου (εἶναι βαρῶνος, ἀληθινὸς βαρῶνος). Ἐπρόκειτο δηλαδὴ περὶ συνοικεσίου μὲ ἐμὲ. Ἐγνώριζα τὸν νέον ἐκεῖνον καὶ πολλακις εἶχα χορεύσῃ μαζί του. Ὁμολογῶ ὅτι δὲν μοῦ ἀπῆρσκει. Ὅταν τὸν εἶδα νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν μας ἐνόησα ἀμέσως τὸ πρᾶγμα. Ἄλλως δὲ ἡ μαμὰ δὲν ἐφρόντιζε νὰ μοῦ ἀποκρύπτῃ τὰ σχέδιά της, ἀμέσως μάλιστα μοῦ εἶπε νὰ τὸν θεωρῶ ὡς μέλλοντα μνηστῆρά μου. «Ἡ θέσις του, ἡ ἡλικία του, ἡ

περιουσία του, ἡ οἰκογένειά του, τὰ προηγούμενά του μοῦ φαίνονται καλὰ, μοῦ εἶπε. Ἀπὸ σὲ ἐξαρτάται νὰ ἀποφασίσῃς. Προσποίησόν σου ὅτι δὲν ἔξευρεις τίποτε. Σπούδασέ τον λοιπὸν μὲ ὅλην σου τὴν ἀνεσίαν. Ἐγὼ δὲν ἔχω σκοπὸν δι' ὅλου νὰ ἐπιρρεάσω τὴν ἀπόφασίν σου.» Ἐνθυμείσαι; Ὀλίγον καιρὸν μετὰ τὴν ὑπανδρείαν σου τὸν εἶχες συναντήσῃ. Δὲν θὰ τὸν παρετήρησες ἴσως; εἶναι ὑψηλός, λεπτός, ξανθός, μὲ πολλὰ μαλλιά, μὲ μακρὸν γένειον, ὠραῖα δόντια, κεφαλὴν ὀλιγον μικράν, πλατεῖς ὤμους, ὅλα τὰ ἐξωτερικὰ σημεῖα τῆς ἀνδρικής ἰσχύος. Ὁ ἀγαπώμενος ἀνὴρ πρέπει νὰ εἶναι ἰσχυρός; δὲν νομίζεις; Πρέπει πάντοτε νὰ αἰσθανώμεθα ὅτι αὐτὸς εἶναι ὁ προστάτης μας, μὲ τὸν ὁποῖον δὲν ἔχομεν νὰ φοβηθῶμεν οὔτε τὸ νερόν, οὔτε τὴν φωτιά, οὔτε τὸν ὄχλον. Οἱ πόδες του δὲν ἔχουν τίποτε τὸ ἐκτακτόν, εἶναι πάντοτε καλὰ ὑποδεμένος, αἱ χεῖρές του εἶναι πολὺ ἐπιμελημέναι καὶ ὀλιγον σκληραῖ· ἵππευε θαυμασία. Ἐχει πολὺ πνεῦμα καὶ εἶναι πρὸ πάντων εὐχαρὶς καὶ ζωηρός. Εἶναι μέλος τοῦ κύκλου τῶν Mirlitons, ἐννοεῖται. Ἄλλως δὲ καὶ ποῖος δὲν εἶναι τώρα; Εἶχε, φαίνεται, πολλακις εὐτυχεῖς περιπετείας ὁ βίος του καὶ δὲν ἀπορῶ δι' ὅλου διὰ τοῦτο. Θὰ μ' ἐρωτήσῃς πῶς τὸ ἔξευρω; Ἐγενεὶς πολλακις λόγος δι' αὐτόν εἰς τῆς μαμας, ὅπως γίνεταί δι' ὅλους τοὺς νέους, οἱ ὅποιοι φαίνονται εἰς τὸν κόσμον, εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἔμπορούσε κανεὶς νὰ προῖδῃ οὔτε τὴν παρουσίαν του οὔτε τὴν αἴτησίν του. Ἡ ὁμιλία ἐγένετο σκεπαστή, ἀλλ' ἐγὼ πολὺ καλὰ ἐνόησα. Καὶ ἔπειτα εἶναι ἀδύνατον πλέον εἰς τὴν ἐποχὴν μας νὰ μας ἀνατρέφουν ἐν πλήρει ἀγνοίᾳ τῶν ἀποκρύφων ἠθῶν. Καθε πρῶτ' αἱ ἐφημερίδες μᾶς μεταδίδουν τοῦ εἶδους τούτου τὰ νέα ἐκ τῶν ὁποίων λαμβάνουσι τροφήν αἱ ἐσπεριναὶ συναναστροφῆς καὶ ἡμεῖς ἀκούομεν νὰ ζευγαρώνωνται τὰ ὀνόματα τῶν χορευτῶν μας μὲ τὰ ἐπώνυμα τῶν κυριῶν ἐκείνων, τῶν ὁποίων αἱ ἀμαξὶ διασταυροῦνται μὲ τὰς ἰδικὰς μας εἰς τὰ Ἡλύσια, εἰς τὸ Δάσος, παντοῦ. Συναντώμεθα μὲ αὐτὰς εἰς τὰ ἐμπορικά, εἰς τὰς βραπτερίας. Μὰς ἐπιβάλλουν τὸ γούστο τῶν καὶ μᾶς προμηθεύουν τοὺς συζύγους μας. Ὅταν δὲ οἱ κύριοι καταφεύγουσι πρὸς ἡμᾶς γίνεταί τάχα τοῦτο διότι τὰς ἐβαρέθησαν ἢ διότι ἐκεῖναι τοὺς ἐβαρέθησαν; Μὲ ὀλίγους λόγους, τέλος πάντων, ὅλοι τώρα ἐμυθήθημεν πλῆθος πραγμάτων, περὶ τῶν ὁποίων τῆς παρελθούσης γενεᾶς τὰ κοράσια δὲν εἶχον οὔτε ιδέαν. Καὶ ἔξευρομεν λοιπὸν τώρα ἡμεῖς ὅσαι κατοικοῦμεν εἰς Παρισίους, ὅτι δὲν ὑπάρχουσι μόνον νόμιμοι ἔρωτες, τοὺς ὁποίους κυρῶνει ὁ δήμαρχος καὶ εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς, αἱ δὲ σκανδαλώδεις ἱστορίαι τῶν κυριῶν τούτων καὶ

των κυριών εκείνων αποτελούσιν ὡπωςδήποτε μέρος τῆς ἀνατροφῆς μας. Εἶναι ἀπίσιον νὰ τὸ συλλογισθῇ τις. Ἐνίοτε μάλιστα θεωροῦμεν προτέρημα τοῦ ἀνδρός, ὁ ὁποῖος μᾶς ζητεῖ εἰς γάμον τὸ ὅτι ὑπῆρξεν ὁ ἥρωας τοιοῦτου εἶδους περιπετειῶν, ἐν ᾧ τοῦτο ἀκριβῶς ἔπρεπε νὰ μᾶς κάμνη νὰ τὸν ἀποφεύγωμεν, ἐὰν ἐσεβόμεθα ὀλίγον τὸν ἐαυτὸν μᾶς.

Ἐπόθεσε νέον, ὁ ὁποῖος θεληματικῶς ἤθελε διαφύγη ὅλα ἐκείνα τὰ κακὰ παραδείγματα καὶ ἤθελε φυλάξῃ τὸν ἐαυτὸν του διὰ μίαν μόνην γυναῖκα, τὴν σύζυγον, ὑπόθεσε ὅτι αὐτὸς μὲ ὅλα του τὰ ὄνειρα καὶ μὲ ὅλην του τὴν ἀγνοίαν τοῦ κακοῦ παρουσιάζεται εἰς τὴν μητέρα μας καὶ μᾶς ζητεῖ. Ἡ μήτηρ, τοῦλάχιστον ἐκ πρώτης στιγμῆς, θὰ ἀπορρίψῃ τὴν πρότασιν του. θὰ εἶπῃ ὅτι ὁ κύριος αὐτὸς δὲν γνωρίζει τὸν κόσμον! Καὶ ἐὰν ἡ κρίσις δὲν μὲ ἀπατᾷ, ἀπὸ ὅσα ἠμπόρεσα νὰ καταλάβω ἀκούουσα τὰς σκεπαστὰς ὁμιλίαις, περὶ τῶν ὁποίων σοῦ ἔλεγα, θὰ γελάσῃ εἰς βᾶρος του μαζὶ μὲ τὰς ἄλλας μητέρας. Διὰ τί; Πρὸ ὀλίγου ἐδιάβασα καὶ πάλιν τὸν *Paul et Virginie*. "Ἄχ! ποῖος ἠμπορεῖ νὰ μὲ μεταφέρῃ ἔξωθεν ὑπὸ τὸν καυστικὸν ἥλιον τῆς Νήσου τῆς Γαλλίας, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ τῶν Λατινῶν, εἰς τὴν μυροδόλον δεινδοστοιχίαν! Διὰ τί ἡ κυρία Δελκατόρ ἢ τοῦλάχιστον ἡ Μαργαρίτα νὰ μὴ εἶναι μήτηρ μου; ποῦ εἶναι αἱ καλύβαι, εἰς τὰς ὁποίας ἀνετράφημεν ἐγὼ καὶ ὁ Παῦλος; Νὰ ἔχωμεν τρεῖς γυμνόποδες ἀπὸ τῆς παιδικῆς μας ἡλικίας, εἰς τοὺς ἰδίους δρόμους μὲ τὸν ἀδελφὸν ἐκείνον τῆς ἐκλογῆς μας, νὰ ἔχωμεν ἐν πλήρει ἀθωότητι ἀποπλανηθῇ καὶ οἱ δύο εἰς τὰ μεγάλα δάση, νὰ ἔχωμεν εὖρη καταφύγιον κατὰ τῆς τρικυμίας ὑπὸ τὸ αὐτὸ ἀνασηκωμένον φρέμα, νὰ ἔχωμεν περᾶση τοὺς χειμάρρους, κρατούμεναι εἰς τοὺς βραχιονᾶς του, χωρὶς φόβον καὶ χωρὶς ἄλλην διατάραξιν παρὰ τὴν ῥυθμικὴν ἀναπνοὴν τοῦ στήθους του, νὰ μὴ ἔχωμεν ἰδῆ κανενὸς ἄλλου νέου τὸ πρόσωπον, μαζὶ νὰ ἐκπληκτώμεθα, κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμήν, αἰσθανόμεναι καὶ οἱ δύο μᾶς ἀόριστον, ἀλλὰ θεσπεσίαν ταραχὴν, τὴν ὁποίαν νὰ ἐπαυξάνη ἀκόμη ἡ μεταξὺ μας ἀμοιβαία καὶ συγχρόνως ματαία ἐρώτησις περὶ τῆς ἀφορμῆς τῆς, νὰ μὴ ἔχωμεν τέλος παντῶν παρὰ τὴν αὐτὴν στέγην, τὴν αὐτὴν κλίνην, τὸν αὐτὸν τάφον, τὴν αὐτὴν αἰωνιότητα, αὐτὸ εἶναι τὸ ὄνειρον, τὸ ὁποῖον εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας μας κάμνομεν ὅλοι μᾶς, δὲν ἔχω δίκαιον; Διὰ τί τὸ ὄνειρον τοῦτο νὰ εἶναι ἀπραγματοποιήτον; Διὰ τί νὰ εἴμεθα ἀναγκασμένοι νὰ εὐχαριστοῦμεθα μὲ Παῦλους τῶν κύκλων καὶ τῶν σαλονίων, οἱ ὁ-

ποῖοι πρὶν μᾶς ἀγαπήσουν, ἠγάπησαν ἀπέιρου, Βιργινίας τοῦ σωροῦ;

Τέλος πάντων ἀναλόγως τῶν σημερινῶν μνηστῆρων, ὁ κ. δὲ Βιλλελὸν μοῦ ἐφάνη ἀρκετὰ εὐπρόσδεκτος καὶ πολλαὶ μάλιστα ἀπὸ τὰς φίλας μου δὲν ἤρρησαν νὰ μὲ ζηλεύσουν διὰ τὴν τύχην μου, τοῦτο δὲ τὸν ἀνύψωσεν ἀκόμη περισσότερο εἰς τὸ πνεῦμά του. Πολὺ γρήγορα ἐγεννήθη εἰς ἐμὲ ἡ ἐξίς μάλιστα δὲ καὶ ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ τὸν βλέπω. Τὸν ἐπεριμένα ἀνυπόμονως τὰς ἡμέρας, κατὰ τὰς ὁποίας ἤξευρα ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν μας, ἐφρόντιζα δὲ νὰ στολιζώμαι χάριν αὐτοῦ ὅσας ἤμην βεβαία ὅτι θὰ τὸν συνήντων ἔξω. "Ἄμα τὸν ἐβλεπα προσεπάθουν νὰ διακρίνω εἰς τὸ βλέμμα του ἂν ἐμάντευσε τὸν πόθον τὸν ὁποῖον εἶχα νὰ φανῶ ἀρεστὴ εἰς αὐτὸν καὶ ἡσθάνομαι νὰ κτυπᾷ δυνατώτερα ἢ καρδίαν μου ὅταν ἐσχημάτιζα τὴν πεποιθήσιν ὅτι μὲ εἶχεν ἐννοήσῃ. Πρέπει δὲ νὰ τὸ ἀναγνωρίσω ἀμέσως μὲ κατελάμβανε. Μίαν λοιπὸν ἡμέραν ἀπὸ τὰς πολλὰς, λέγω τῆς μακρῆς μου: «Ἐσκέφθην ἀρκετὰ, ἀγαπῶ τὸν κ. δὲ Βιλλελὸν καὶ ἐπιθυμῶ νὰ γείνω σύζυγός του.» Τὴν γνωρίζεις τὴν μαμάν, δὲν βιάζεται εἰς τίποτε. Μοῦ ἀπεκρίθη: «Τὸν ἀγαπᾷς, τὸν ἀγαπᾷς; μὴ λὲς μέγαλον λόγον. Ἐπειτα ἀπὸ ἐνα ἢ δύο μῆνας τὰ ζαναλέγωμεν πάλιν, ἔχομεν καιρὸν. Πιστεύω ὅτι δὲν ἀπατῶμαι ὡς πρὸς τὰς διαθέσεις του. Ἐχεις τὴν ἄδειαν νὰ τὸν βλέπῃς, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησα ἀκόμη νὰ ὑποσχεθῶ τίποτε οὔτε εἰς αὐτὸν οὔτε εἰς τὴν οἰκογένειαν του. "Ἄς ἀφήσωμεν τὰ πράγματα νὰ βαδίσουν τὸν δρόμον των. Δὲν σε ἐζήτησεν ἀκόμη, ἄς περιμεῖνωμεν νὰ σε ζητήσῃ καὶ τότε βλέπομεν. Ἡ εὐτυχέστερα ἐποχὴ τοῦ γάμου εἶναι ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνυπομόνως περιμένει τις τὴν πραγματοποίησιν του».

Μὲ ὅλα αὐτὰ ἀπὸ ἐκείνην τὴν ἡμέραν θεώρουν τὸν ἐαυτὸν μου ὡς ἀρραβωνισμένην χωρὶς ὅμως νὰ ὑποχρεωθῶ καὶ περισσύτερον. Καὶ εὐτυχῶς ἔκαμα πολὺ καλά. Πολλάκις συνωμίλησα μὲ τὸν Καζιμίρ (Καζιμίρ εἶναι τὸ κύριόν του ὄνομα, θὰ ἐπρωτιμῶν ὁποιοῦδήποτε ἄλλο) συνωμίλησα μὲ τὸν Καζιμίρ περὶ γάμου μας. Ἡ ὁμιλία μας ἦτο γενικὴ καὶ ἀόριστος. «Ἐὰν ὑπανδρευθῶ», «ὅταν κανεὶς ὑπανδρευεταί», «θὰ εἶχα τὴν ἀπαίτησιν», «ἡ ἐλπίς μου θὰ ἦτο αὐταὶ ἦσαν αἱ ἐλαστικαὶ ἐκφράσεις τὰς ὁποίας μετεχειρίζομαι καὶ τὰς ὁποίας συνέροαπτα πάντοτε μὲ λευκὴν κλωστήν. Αὐτὸς ἦτο καὶ εἶναι ἐννοεῖται, σύμφωνα πάντοτε μὲ ἐμὲ. Τὸ πρᾶγμα ἐπήγαγε λοιπὸν καὶ πηγαινέει θαυμασία.

^{Ἐπειτα τὸ τέλος}

Μεταφράσεις ΧΙΜΑΙΡΑΣ

Alexandre Dumas fils

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Η ΑΛΗΘΙΝΗ ΕΥΓΕΝΕΙΑ

Εἰς τὰς ἐφημερίδας ἔγινε κατ' αὐτὰς πολὺς λόγος περὶ κοινωνικῆς τινος διακρίσεως, τὴν ὁποίαν ἀπεπειράθησαν νὰ εἰσαγάγωσιν ἱκανοὶ Ἄθηναῖοι καὶ Ἀτθίδες, βαρυνθέντες νὰ διατελοῦν πλέον εἰς συνάφειαν μὲ ἀνθρώπους ὑποδεστέρους των καὶ κατὰ τοὺς τρόπους, καὶ κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν, καὶ κατὰ τὴν περιουσίαν — ἰδίως κατὰ τὴν περιουσίαν. Διότι οἱ αἰσθανθέντες τὴν ἀνάγκη τοῦ χωρισμοῦ ἀπὸ τῆς λοιπῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας ἀνήκουν πάντες εἰς τὴν τάξιν τῶν πλουσίων ἢ τοῦλάχιστον τῶν φαινομένων πλουσίων. Τὸν ἀπομονωτικὸν κύκλον, ὅστις ἐμελλε νὰ σχηματισθῇ οὕτω, τὰ μέλη αὐτοῦ ὠνόμασαν εἰς νόθον γαλλικὴν: Le cercle distingué. Ὁ γαλλίζων ἢ μᾶλλον παπαγαλλίζων οὗτος κύκλος ἦτο καθ' ὅλα ἔτοιμος καὶ δὲν ἐχρειάζετο διὰ νὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν ἢ τὸ κύρος διακεκριμένων τινῶν σαλονίων τῶν Ἀθηνῶν, τὰ ὁποῖα ὅμως ἠρνήθησαν τὴν συνδρομὴν των καὶ ἡ ἀπόπειρα ἐναυάγησεν.

Αὕτη εἶνε ἡ ἱστορία τὴν ὁποίαν διηγῆθησαν αἱ ἐφημερίδες εἰς διαφόρους τόνους, ἀναλόγως τῆς ἰδιοσυγκρασίας τῆς ἐκάστη ἄλλῃ μετὰ τῆς λεπτῆς εἰρωνίας, ἥτις ἀρμύζει εἰς τὴν περίστασιν, ἄλλη χλευαστικῶς, τρίτη τραγικῶς. Ὁ «διακεκριμένος κύκλος» μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἶχε καταστῆ τὸσον γελοῖος, ὥστε, ὡς ἐπὶ πάσης ἀποτυχοῦσης συνωμοσίας, κανεὶς δὲν ἐτόλμα νὰ εἶπῃ ὅτι ἀνήκεν εἰς αὐτὸν, οἱ ἀμέσως δ' ἐνδιαφερόμενοι, ἐκείνοι τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἐψιθυρίζοντο ὡς τὰ τῶν ἰδρυτῶν, ἔσπευσαν νὰ δηλώσωσι δημοσίᾳ — εἰς γαλλικὴν πάντοτε γλῶσσαν — ὅτι δὲν ἐπρόκειτο νὰ ἰδρῶσαι cercle distingué, ἀλλὰ σύλλογον τοῦ ἀγγλικοῦ παιγνιδίου lawn-tennis, εἰς τὸν ὁποῖον βεβαίως δὲν ἐσκόπουν νὰ δέχωνται τὸν πρῶτον τυχόντα.

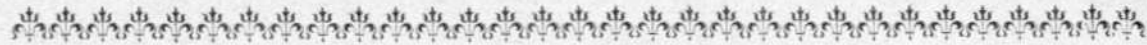
Ἡ δὴλῶσις αὕτη εἶνε ἡ αὐτοκαταδίκη ὅλων τῶν ἀποδοθειῶν εἰς τὰ μέλη τοῦ «διακεκριμένου κύκλου» προθέσεων κοινωνικῶν διακρίσεων, πᾶς δὲ λόγος περὶ αὐτοῦ, μετὰ τοιοῦτον ἐπίσημον auto-da-fé πιποθήσεων καὶ γνωμῶν, θὰ ἦτον ὅλος μάταιος, ἂν μὴ ἡ εὐκαιρία ἦτο καταλληλοτάτη διὰ νὰ λεχθῶσι μερικαὶ ἀλήθειαι. "Ὅταν πρόκηται νὰ ἐδῆγῃ εἰς τὸ μέσον ἡ ἀλήθεια, πᾶσα εὐκαιρία εἶνε καλὴ. Ἐἴτε ἔγινε ποτε σκέψις περὶ ἐπίσημου ἰδρύσεως διακεκριμένου κύκλου, εἴτε μὴ, τὸ ἀληθές εἶνε ὅτι εἰς τὴν μικράν μας κοινωνίαν, ὑπάρχουν πολλοὶ οἱ νομιζόμενοι ἐαυτοὺς πλασμένους ἐκ διαφόρου ἀπὸ τοῦ ἄλλου θνητοῦ πηλοῦ. Καὶ οἱ πολλοὶ αὐτοὶ δὲν εἶνε οἱ προέχοντες εἰς τὰ πολιτικὰ ἀξιώματα, οἱ ὁποῖοι εἶνε πάντες σχεδὸν ἄνδρες καλῶς ἀνατεθραμμένοι, φιλόφρονες καὶ προσηγεῖς, δὲν εἶνε οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν μεγάλων ἱστορικῶν ὀνομάτων τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες εἰς τὰς κοινωνικὰς σχέσεις πιστῶς περιθάλλουσι δημοκρατικὰς παραδόσεις, δὲν εἶνε ἡ ἀραιὰ φάλαγγ τῶν ἀριστῶν τοῦ πνεύματος, φιλόσοφος τὸ ἦθος καὶ ἀγαστῶς μετριῶρων. Κέντρον τοῦ ἀθηναϊκοῦ βουλευθάρτου τοῦ Ἀγίου Γερμανοῦ εἶνε τὸ Χρηματιστήριον καὶ τὰ περίεξ αὐτοῦ.

Λέγων τοῦτο δὲν προτίθεμαι νὰ ἐπαναλάβω τὰς

συνήθειας κατὰ τῶν ἐκ τῆς ἐπιπερδοῦς ἐμπορίας τοῦ χρήματος βαθμηδὸν ἀνυψωθέντων αἰτιάσεις. Δὲν ἀνέφερα ποτὲ μετὰ ἱερᾶς ἀγανακτήσεως τὴν λέξιν χρυσόανθρακος, οὔτε ἐξέλαβα τοὺς κατελθόντας εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τῶν ἐν τῇ ξένη ἀποκτηθέντων κεφαλαίων των ὡς λυμενάς τῆς πατρίδος. Ἄν ὑπεβίβασαν κάπως τὴν ἄνεσιν τῶν ἀστικῶν τάξεων, αἱ ὁποῖαι πρὸ τῆς καθόδου αὐτῶν ἔζων μετὰ μεγαλειότηρας εὐπορίας καὶ ἐπιδεικτικώτερον, ἢ πολυτέλειᾳ ὅμως τὴν ὁποίαν ἔφεραν εἰς τὰς ἀποσκευὰς των ἠῦξῃσε τὴν εὐμερίαν τῶν πενιστείων τάξεων, αἱ δὲ περιουσίαι των ἐκατονταπλασίασαν τὸ κεφάλαιον τοῦ ἐθνικοῦ πλοῦτου. Καὶ τοῦτο μὲ παρηγορεῖ διὰ πολλὰς τῶν ἀναποφευκτῶν κακιῶν, τὰς ὁποίας φέρει μεθ' ἑαυτοῦ τὸ χρῆμα. Ἐπειτα πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν: Ἄν ἡ περιουσία τῶν πλουσίων κατέστη διὰ μεγάλην μερίδα τῆς κοινωνίας ἀφῆρητος, ἀληθῆς σκόλωψ σαρκῆς, τὸ λάθος εἶνε ἰδικόν της. Ἡθελῆσε νὰ τοὺς ἀπομιμηθῇ εἰς ὅλα, ἠθελῆσε νὰ τοὺς παρακολουθῆσιν εἰς τὸ τραῖνον τοῦ βίου των, χωρὶς νὰ συλλογισθῇ ὅτι τὰ μέσα αὐτῶν μὲν ἐπέτρεπον νὰ θερμαίνωσιν εἰς τὸ ἀπεριόριστον τὸν λέβητα τῆς μηχανῆς, τὰ ἰδικὰ των δὲ εἶχαν ὄρια, καὶ ὄρια πολὺ περιορισμένα. Μὲ εἰσιτήριον κοινῆς ἀμαξοστοιχίας ἠθέλησαν νὰ ἐπιβοῦν ἀστραπιαίου συρμοῦ. Ποῖος τοὺς πταίει ἂν τώρα κτυποῦν τὸ κεφάλι των, ἢ μείναντες καθ' ὅδον κυττάζουν ἐν ἀπελπισίᾳ τοὺς συντρόφους των νὰ φεύγουν χωρὶς νὰ καταδέχωνται νὰ ρίψουν ἐπ' αὐτῶν ἐν βλέμμα; Ἐκαστος ἐνῶ ἐτάχθη, λέγει: καὶ τὸ εὐαγγελικὸν ῥητόν, τὸ Εὐαγγέλιον δὲ δὲν εἶνε μόνον ὁ κώδικς τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς. Ἢμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ὡς ὁ ἀριστος κοινωνικὸς κώδικς; οἱ συγγραφεῖς αὐτοῦ ὑπῆρξαν μεγάλοι κοινωνικοὶ φιλόσοφοι.

Ἄλλ' οὐδεὶς ἐκ τῶν οὕτω σκεπτομένων διανοήθη ποτὲ νὰ δώσῃ εἰς τὴν δημιουργηθεῖσαν διὰ τοῦ πλοῦτου τάξιν τὴν ὑπέροχον θέσιν, τὴν ὁποίαν κατέχει ἀλλαχοῦ ἀριστοκρατία σφείλουσα τὴν ὑπαρξίν της καὶ τὸν σεβασμὸν, τὸν ὁποῖον ἀπολαύει ἀκόμη κατὰ τοὺς δημοκρατικοὺς καιροὺς τοὺς ὁποίους διερχόμεθα, ὅχι μόνον εἰς πολυτελεῖς ἱστορικὰς παραδόσεις, ἀλλὰ καὶ εἰς ἀληθῆ ὑπεροχὴν νοῦ καὶ καρδίας, εἰς μεγάλας πρὸς τὴν πατρίδα ὑπηρεσίας καὶ ἐν γένει: εἰς τὴν εὐεργετικὴν της δράσιν ἐν τῷ ἐθνικῷ βίῳ. Ἐὰν ὁ πλοῦτος καὶ μόνος ὁ πλοῦτος ἦτο ὁ τίτλος, ὁ εἰσάγων εἰς τὴν ἀριστοκρατίαν ταύτην, ὁ μὴ εἰς τὰ Ἐλευσίαια τοῦ «διακεκριμένου κύκλου» τότε διατί νὰ κάμωμεν διάκρισιν μεταξὺ τούτου καὶ ἐκείνου τοῦ πλοῦτου; Πῶς οἱ πλουτήσαντες εἰς τὰ 3 καὶ τὰ 6 ο]ο θὰ ἀπεκλείωσιν ἀπὸ τοῦ κύκλου οὖς τοὺς ἐντίμους βιομηχάνους οἱ ὁποῖοι ὡς ἡμεῖς, μὲ περισσύτερους κόπους μάλιστα καὶ μὲ ὀλιγώτερον ἐλαστικὴν τὴν συνειδησιν, ἐπλούτησαν εἰς τὸ ἐμπόριον τῶν σαρδελῶν, ἀφῆνης, ἢ τοῦ μπακαλιᾶρου; Τὸ χρῆμα, δὲν ἔχει ὁσμὴν καὶ οἱ καλοὶ τρόποι, διὰ τοὺς ὁποίους ἐπαίρονται οἱ δανδῆδες τῶν σαλονίων, εἶνε πολλάκις ζήτημα ὀλίγων μαθημάτων. Ἐν τούτοις δὲν πιστεύω ὅτι θὰ ἐδέξασθε νὰ παῖξετε lawn-tennis μὲ τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας των.

Καὶ ἰδοὺ ποῦ ἔχετε ἄδικον, ἐκτὸς ἂν συνομολογήσατε, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, ὅτι τὴν ἀληθινὴν εὐγένειαν ἀποτελοῦν ἀρεταὶ πνεύματος καὶ καρδίας, τῶν

Ο ΒΥΑΣ

ΔΗΜΩΔΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Ἄν καθῆστε μὲ ἡσυχία,
κι' ἂν ἀκοῦτε μὲ σιγῇ,
θαῦσας ἴσως μίαν ἱστορία,
μιὰ σωστὴ παραλογί.

Ἦσ' ἄψηλά, ὅταν νυχτώνῃ,
ἓνα θλιβερό πουλί,
ἴσως νὰ κράξῃ • Γκιώνη! Γκιώνη!
ὅλη νύχτα δὲν λαλεῖ;

Ἦτανε παιδί 'ς τὴ χώρα,
βῆα τῶλεγαν θαρρῶ,—
Ἔτσι τυραννιέται τώρα
γιὰ 'να κρῖμα φοβερό . . .

Εἶχεν ἀπ' ἀρχῆς μιὰ Μοῖρα,
ἴσως ἐχθρό του 'ς τὸ κρυφόν,
κι' εἶχε μιὰ μητέρα χήρα,
καὶ τὸν Γκιώνη εἶχ' ἀδελφόν.

Μὲ τ' ἀδέλφῳ αὐτό, παιχνίδια
καὶ χαρὰς παντοτεινά,
ἐδοσκούσανε τὰ γίδια
'ς τοῦ χωριοῦ τους τὰ βουνά.

Κι' ὅπου πλούσιο ἦταν χορτάρι,
ὅπου ἴσκιος καὶ νερό,
ἐπετοῦσαν τὸ λιθάρι
κι' ἐπεροῦσαν τὸν καιρό.

Μιὰ φορὰ, καθὼς πετοῦνε
τὰ λιθάρια τὰ τρανά,
καθὼς σκύβουν καὶ μετροῦνε
ποιὸς τὸν ἄλλο ἀποπερνᾶ,—

Δίχως προσοχὴ σπκόνει
τὸ λιθάρι τὸ μικρό,
ὄχι καὶ χτυπᾶ τὸν Γκιώνη,
καὶ τὸν ἄφηκε νεκρό!

Μ' ὄχι ἀχνὴ καὶ τρομαγμένη
τὸ κοπάδι του λαλεῖ—
Σ' τὴν αὐλὴ τοῖς περιμένει
ἢ μητέρα ἢ καλή.

— Ποῦν ὁ Γκιώνης! Ποῦνε, βῆα,
τὸ μικρό μας τὸ παιδί;
— Γίδια λείπουνε δυὸ τρία
κι' ἔμεινε γι' αὐτὰ νὰ ἰδῇ.—

Ἦ καρδιά της μέσ' 'ς τὰ στάθη
ἴσως ψαράκι σπασταρῶ
ἢ φωνὴ ποῦ ἀπεκριθῆ
κρύβει μαύρη συμφορὰ! . . .

Ἄπ' τὸ χέρι τὸν ἀρπάζει
τόνε σπρώχνει μὲ ὀρμὴ:
— Τὸ παιδάκι μου, φωνάζει,
τὸ παιδί μου 'ς τὴ στιγμὴ!

Καὶ τὸν Γκιώνη ὡς ποῦ νὰ μ' εὔρης,
νᾶρθετε μαζί τὰ δυό,
δεῖπνο κ' ὕπνο νὰ μὴ 'ξεύρης,
μηδ' ἐμπρὸς μου νὰ σὲ διῶ.—

Μὲ καρδοῦλα ῥαγισμένη,
νοῦ καὶ ἴματα σκοτεινά,
ἀπὸ τὴν αὐλὴν ἐβγαίνει
καὶ γυρίζει 'ς τὰ βουνά.

— Ἄχ! Θεέ, συγχώρησέ με!
Ἦῖσὼ πλέον δὲν κοιτῶ . . .
Δυὸ φτερούγες χάρισέ με—
Μ' ἔστειλε νὰ τὸν ζητῶ!—

Κι' ὁ Θεὸς ποῦ τὸ γνωρίζει,
κι' ἐλυπήθηκε πολὺ,
δυὸ φτερούγες τοῦ χάριζει
καὶ τὸν κάμνει ἓνα πουλί.

Κ' ἔτσι, ἀπὸ τότε ὡς τώρα
ἀπαρήγορο πετᾶ
κι' ἀπὸ χώρα 'ς ἄλλη χώρα
τὸ νεκρὸ παιδί ζητᾶ.

Ἄπ' τὸν πόνο κι' ἀπ' τὴ λύπη
μαύρη ζάλη τὸν κρατεῖ
ξεύρει πῶς ὁ Γκιώνης λείπει—
δὲν θυμᾶται τὸ γιατί...

Καὶ γιὰ τοῦτο, ὅταν νυχτώνῃ
ἀπ' τὸ βράδυ ὡς 'ς τὴν αὐγὴ,
κράζει • Γκιώνη! Γκιώνη! Γκιώνη!
μέσ' 'ς τὴν νεκρικὴ σιγῇ.

Δεῖπνο καὶ ὕπνο δὲν γνωρίζει.
Μόνο μ' ἀγρυπνῆ ματιά.
μέσ' 'ς τὰ δάση ἄγουρίζει
ὡς ναυρῆ μιὰ ῥεμματιά.

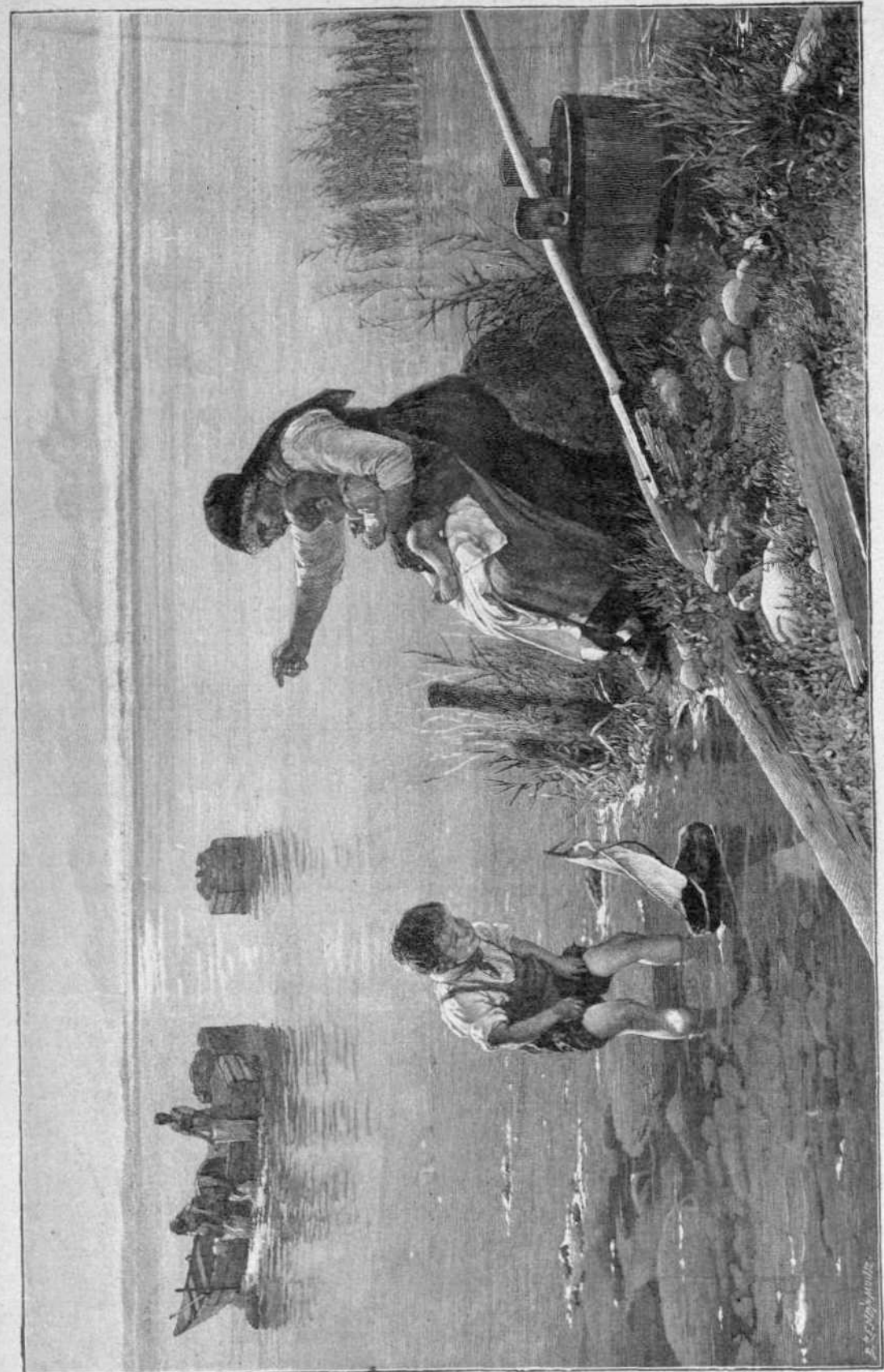
Ἔχει σῶμα κουρασμένο—
Ἄχ! καὶ νὰ ξεκουρασθῇ!
Ἔχει στόμα στεγνωμένο—
Ἄχ! νὰ πιῇ νὰ ὑδροισθῇ!

Μὰ ἴσως κράζει • Γκιώνη! Γκιώνη!
μ' ἓνα πόνο φοβερό,
ἢ μητίσθα του ἴματωνε,
κοκκινίζει τὸ νερό

Καὶ τὸ αἷμα, ποῦ θυμίζει
τοῦ ἀδελφοῦ τὸν σκοτωμό,
τὴν καρδιά του ξεθροίζει
καὶ πετᾶει μὲ καῦμό.

Κ' ἔτσι κλαίγει • Γκιώνη! Γκιώνη!
μέσ' 'ς τὴν νύχτα ποῦ ἀντιχεῖ,
ὡς νὰ 'πιῇ ὁ Πλάστης • σώνει •,
νὰ τοῦ πάρῃ τὴν ψυχῇ.

Γ. Μ. ΒΙΖΥΝΝΟΣ.

ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΛΙΜΝΗΝ
Εἰς τὸν Κ. Παναρ.

ΟΥΡΑΝΙΑ

ὑπὸ Καμίλλου Φλαμμαριὸν

Συνέχεια, ἴδις σ. 6

Ἐθεώμην τὸ ἀστερόεν ἐκεῖνο ἄπειρον, ἐν ᾧ ἀ-
νυθούμεθα καὶ ἐζήτουν ν' ἀναγνωρίσω τοὺς ἀ-
στερισμούς. Ἄλλὰ οὗτοι ἤρξαντο μεταβάλλον-
τες ἐπαισθητῶς σχήματα, ἐνεκα τῆς ἐκ τῆς πο-
ρείας μου προσερχομένης διαφορᾶς τῆς ἀπόψεως.
Ἐπίστευσα ὅτι ἔβλεπον τὸν ἡμέτερον ἥλιον
γενόμενον ἀνεπαίσθητως μικρότατον ἀστέρα
καὶ ἐνούμενον μετὰ τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ Κεν-
ταύρου, ἐνῶ νέον φῶς, ὠχρόν, ὑποκύανον καὶ
ἀρκούντως παραδόξον, ἔφθανεν ἄχρις ἡμῶν ἀπὸ
τῆς χώρας, πρὸς ἣν με ἀπῆγεν ἡ Οὐρανία. Ἡ
λάμπρις αὕτη οὐδὲν εἶχε τὸ γήινον καὶ οὐδὲν
μας ἀνεμίμησε τῶν ἀποτελεσμάτων, ἀτινα
εἶχον θαυμάσιον ἐν ταῖς τοπεῖαις τῆς γῆς, ἢ ἐν
ταῖς μετὰ τὴν θύελλαν τόσον ἀστάτοις ἀρμο-
νίαις τῶν χρωμάτων τοῦ τε λυκαυγοῦς καὶ τοῦ
λυκόφωτος, ἢ ἐν ταῖς ἀμφιβάλοις τῆς πρωίας
βιήχαις, ἢ κατὰ τὰς ἡρέμους καὶ σιωπηλὰς
ῥαγὰς τοῦ ἐπὶ τοῦ θαλασσοῦ κατόπτρου ἀντα-
νακλωμένου φωτός τῆς σελήνης. Ἴσως εἰς τὸ
τελευταῖον τοῦτο ἀποτέλεσμα προσήγγιζε μάλ-
λον ἢ θεὰ αὕτη ἄλλὰ τὸ παράδοξον τοῦτο
φῶς ἦτο καὶ καθίστατο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μάλ-
λον πράγματι κυανοῦν, κυανῶν, μὴ ἔχον τὴν
ἀνταύγειαν τοῦ κυανοῦ τῶν οὐρανῶν, ἢ τὴν ἀνά-
λογον ἀντίθεσιν πρὸς τὴν παραγομένην ὑπὸ τοῦ
ἠλεκτρικοῦ φωτός, παραβαλλομένου πρὸς τὸ
τοῦ ἀερίου ἄλλὰ κυανῶν, ὡσκαὶ ὁ ἥλιος αὐ-
τὸς ἦτο κυανῶς!

Ὅποια δὲ ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς μου, ὅταν ἐνό-
ησα ὅτι προσηγίζομεν πράγματι εἰς ἥλιον
ὅπως κυανῶν, πρὸς δίσκον λάμποντα, ἀπο-
σπασθέντα ἀπὸ τοῦ ὠραιότερου τῶν ἡμετέρων
γῆινων οὐρανῶν καὶ ἀνηρτημένον φωτεινὸν ἀπὸ
οὐρανοῦ ἐρεβώδους καὶ διαστέρου! Ὁ σαπφεί-
ρινος ἐκεῖνος ἥλιος ἦτο τὸ κέντρον πλανητικοῦ
συστήματος, φωτιζομένου ὑπ' αὐτοῦ. Ἐμῆλλο-
μεν νὰ διέλθωμεν πλησιέστατα ἐνὸς τῶν εἰς τὸ
σύστημα τοῦτο ἀνηκόντων πλανητῶν. Ὁ κυ-
ανῶς ἥλιος ἐμεγεθύνετο προφανῶς, ἀλλὰ θεάμα
νέον παράδοξον ἐπίσης ὡς καὶ τὸ πρῶτον: τὸ
φῶς, δι' οὗ ἐφωτίζετο ὁ πλανήτης οὗτος συνε-
μίγνυτο μετὰ τινος πρασίνου χρωματισμοῦ. Ἀ-
νέβλεψα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶδον δευτέρου ἡ-
λιον, ἔχοντα ὠραιὸν πρασίνον χρῶμα σμαρά-
γδου! Δὲν ἐπίστευον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου.

«Διερχόμεθα, μοῦ εἶπεν ἡ Οὐρανία τὸ ἡλια-
κόν σύστημα τοῦ Γάμμα τῆς Ἀνδρομέδας, οὗτινος
ἐν μόνον μέρος βλέπετε νῦν, διότι ἀποτελε-
ται

πράγματι, οὐχὶ μόνον ἐκ τῶν δύο τούτων ἡ-
λίων, ἀλλ' ἐκ τριῶν: τοῦ μὲν κυανοῦ, τοῦ δὲ
πρασίνου καὶ τοῦ τρίτου χρυσοειδοῦς. Ὁ κυανῶς
ὅστις εἶναι καὶ ὁ μικρότερος, περιστρέφεται περὶ
τὸν πρασίνον, ἀμφότεροι δὲ οὗτοι περιστρέφονται
περὶ τὸν χρυσοειδῆ, ὃν θὰ ἴδῃς μετ' οὐ πολὺ.»

Καὶ πράγματι εἶδον ἀμέσως ἐμφανισθέντα
τρίτον ἥλιον, ἔχοντα τὸ χρῶμα τῆς ζωφρας ἐ-
κείνης ἀκτινοβολίας, ἧς ἡ ἀντίθεσις πρὸς τοὺς
ἐτέρους δύο παρήγε παραδοξοτάτην διαύγειαν.
Ἐγίνωσκον καλῶς τὸ περιεργον τοῦτο ἀστρι-
κόν σύστημα, διότι εἶχον παρατηρήσει αὐτὸ
διὰ τοῦ τηλεσκοπίου, ἀλλὰ δὲν εἶχον τὴν ἐ-
λαχίστην ιδέαν περὶ τῆς πραγματικῆς αὐτοῦ
λάμπριος. Ὅποια κάμνιοι, ὅποιον θαμβοί! ὅποια
ζωφρῶς χρωμάτων ἐν τῇ παραδόξῳ ἐκείνῃ
πηγῇ τοῦ κυανοῦ φωτός, ἐν τῇ πρασίνῃ φωταυ-
γείᾳ τοῦ δευτέρου ἡλίου, καὶ ἐν τῇ χρυσοειδί
ἀκτινοβολίᾳ τοῦ τρίτου!

Ἄλλὰ ἤδη εἶχόμεν πλησιάσει, ὡς εἶπον, εἰς
τινα τῶν εἰς τὸ σύστημα τοῦ σαπφείριου ἡλίου
ἀνηκόντων κόσμων. Πάντα ἐκεῖ ἦσαν κυανᾶ
τοπεῖα, ὕδατα, φυτὰ καὶ βράχοι, ὧν τὸ ὑπὸ
τοῦ δευτέρου ἡλίου φωτιζόμενον μέρος ἐλάμβαν-
εν ἐλαφρὰν πρασίνην χροιάν, καὶ χρυσοειδῆ μό-
λις ἐφαύοντο ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ χρυσοειδοῦς ἡ-
λίου, ὅστις ἀνέτελλε μακρὰν ἀπὸ τοῦ ὀρίζοντος.
Καθ' ὅσον εἰσεδύομεν εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν τοῦ
κόσμου τούτου, ἠδέϊκα καὶ εὐφρόσυνος ἀρμονία
ἀνεδίδατο εἰς τοὺς ἀέρας, ὡς τι ἄρωμα, ὡς τι
ὄνειρον. Οὐδέποτε εἶχον ἀκούσει τι ὅμοιον. Ἡ
γλυκυτάτη, βαθεῖα καὶ μεμκρυσμένη μελωδία
ἐφαίνεται ἐρχομένη ἐκ τινος χοροῦ, ὃν ἀπετέ-
λουν ἄρπαι καὶ βιολία συνοδευόμενα ὑπὸ ὀργά-
νων ναοῦ. Ἦτο ἐξαισίον ἄσμα, θέλγον ἀπὸ τῆς
πρώτης στιγμῆς, ὅπερ δὲν ἦτο ἀνάγκη νὰ ἀ-
ναλυθῇ ὅπως γίνῃ καταληπτόν, καὶ ἐπλήρου
τὴν ψυχὴν ἠδυπαθείας. Ἐνόμιζον ὅτι θὰ ἡ-
κουον αὐτὸ εὐχαρίστως μέχρι συντελείας τῶν
αἰώνων. Δὲν ἐτόλμων ν' ἀπευθύνω τὸν λόγον
εἰς τὴν ὀδηγόν μου, φοβούμενος μὴ ἀπολέσω
ἓνα καὶ μόνον τόνον. Ἡ Οὐρανία τὸ ἐνόησεν,
ἔτεινε τὴν χεῖρα πρὸς τινὰ λίμνην καὶ μοῦ ἐ-
δειξε διὰ τοῦ δακτύλου πλῆθος πτερωτῶν ὄν-
των, ἱπταμένων ἄνωθεν τῶν κυανῶν ὑδάτων.

Τὰ ὄντα ταῦτα δὲν εἶχον τὴν μορφήν τῶν
ἐπὶ γῆς ἀνθρώπων. Ἦσαν ὄντα, ὧν ὁ ὀργα-
νισμὸς ἦτο προδήλως τοιοῦτος, ὥστε νὰ ζῶσιν
ἐν τῷ αἴρι. Ἐφαίνοντο ὅτι ἦσαν ἐκ φωτός, μα-

κρόθεν ἐξέλαβον κατὰ πρῶτον αὐτὰ ὡς νύμ-
φας, ὧν εἶχον τὸ εὐλύγιστον καὶ κομψὸν σχῆμα,
τὰς μεγάλας πτέρυγας, τὴν ζωφρότητα καὶ τὴν
ἐλαφρότητα ἀλλ' ἐξετάσας αὐτὰ ἐκ τοῦ πλησίον
διέκρινα τὸ σῶμα τῶν, ὅπερ δὲν ἦτο κατώτε-
ρον τοῦ ἡμετέρου, καὶ ἐκ τῆς ἐκφράσεως τῶν
βλεμμάτων τῶν ἐπίεσθη ὅτι δὲν ἦσαν ζῶα.
Αἱ κεφαλαὶ τῶν ὁμοίων ἐπίσης πρὸς τὰς τῶν
νυμφῶν καὶ ὡς τὰ αἰθέρια ταῦτα ὄντα, δὲν
εἶχον πόδας. Ἡ τόσον θελκτικὴ ἀρμονία, ἣν
ἤκουον, δὲν ἦτο ἄλλο τι ἢ ὁ κρότος τῶν κινου-
μένων πτερυγῶν τῶν. Ἦσαν δὲ πολυαριθμό-
τατα, ἀνερχόμενα ἴσως εἰς πολλὰς μυριάδας.

Ἐπὶ τῶν κορυφῶν τῶν ὀρέων, ἔβλεπέ τις
φυτὰ, ἀτινα οὔτε δένδρα, οὔτε ἄνθη ἦσαν, καὶ
ὧν τὰ λεπτὰ στελέχη ἀνήρχοντο εἰς κατα-
πληκτικὸν ὕψος. Τὰ στελέχη ταῦτα διακλα-
δούμενα, ὡσεὶ εἶχον τεταμένας τὰς χεῖρας, ἔ-
φερον πλατεῖας κάλυκας ἐν εἰδεί λειριῶν. Τὰ
φυτὰ ταῦτα ἦσαν ἔμφυχα, τοῦλάχιστον ὡς τὰ
ἡμέτερα εὐαίσθητα καὶ πλέον ἐτι, καὶ ὡς ἡ
ἔχουσα τὰ αὐτοκίνητα φύλλα ἀκακία ἢ αἰδή-
μων, ἐξεδήλουν διὰ κινήσεων τὰς ἐσωτερικὰς
αὐτῶν ἐντυπώσεις. Τὰ ἄλση ταῦτα ἀπετέλουν
πράγματι φυτικὰς πόλεις. Οἱ κάτοικοι τοῦ
κόσμου ἐκείνου δὲν εἶχον ἄλλα ἐνδαιτήματα,
ἢ τὰ ἄλση ταῦτα καὶ ὅταν δὲν ἵπταντο εἰς
τοὺς ἀέρας ἀνεπαύοντο ἐν μέσῳ τῶν εὐαίσθη-
τῶν ἐκείνων καὶ ἀρωματικῶν φυτῶν.

«Ὁ κόσμος οὗτος σοὶ φαίνεται φαντασιώδης,
μοὶ εἶπεν ἡ Οὐρανία, καὶ σκέπτεσαι ποίας ιδέας
δύνανται νὰ ἔχωσι τὰ ὄντα ταῦτα, ποῖα ἦθη,
ποῖαν ἱστορίαν, ποῖαν καλλιτεχνίαν, ποῖαν φι-
λολίαν καὶ ποῖας ἐπιστήμας. Ἀπαιτεῖται και-
ρὸς ὅπως ἀπαντήσω εἰς πάσας τὰς ἐρωτήσεις,
ἄς δύνασαι νὰ μοὶ ἀποτείνῃς. Μάθε μόνον ὅτι
οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν εἰναι ἰσχυρότεροι τῶν καλλι-
τέρων σὰς τηλεσκοπίων, ὅτι τὸν νευρικὸν αὐτῶν
σύστημα δονεῖται κατὰ τὴν διάβασιν κομήτου
καὶ ἀνακαλύπτει ἠλεκτρικῶς πράγματα, ἀτινα
σεῖς οὐδέποτε θὰ γνωρίσητε ἐπὶ τῆς Γῆς. Τὰ
ὄργανα, ἀτινα βλέπετε κάτωθεν τῶν πτερυγῶν
τῶν, χρησιμεύουσιν αὐτοῖς ὡς χεῖρες ἐπιθεξιῶ-
τεραι τῶν ἡμετέρων. Ἀντὶ τυπογραφίας, ἔχουσι
τὴν ἄμεσον φωτογραφίαν τῶν γεγονότων καὶ
τὴν φωνητικὴν ἀποκρυστάλλωσιν αὐτῶν ἐτι τῶν
λέξεων.» Ἄλλως τε δὲν ἀσχολοῦνται εἰς ἄλλο τι ἢ
εἰς ἐπιστημονικὰς ἐρεῦνας, ἧτοι εἰς τὴν μελέτην
τῆς φύσεως. Τὰ τρία πάθη, ἀτινα ἀπορροφῶσι
τὸ πλεῖστον τῆς γῆινου ζωῆς, ὁ ἄγριος πόθος
τοῦ πλοῦτου, ἡ πολιτικὴ φιλοδοξία καὶ ὁ ἔρως,
εἶναι αὐτοῖς ἄγνωστα, διότι οὐδενὸς δέονται
ὅπως ζήσωσι, διότι παρ' αὐτοῖς δὲν ὑπάρχουσι
διεθνεῖς διαίρεσεις ἢ ἄλλαι κυβερνήσεις, πλὴν
διοικητικοῦ τινος συμβουλίου, καὶ διότι εἶναι
ἀνδρόγυνοι.

— Ἀνδρόγυνοι! ἐπανελάβον. Καὶ ἐτόλμησα
νὰ προσθέσω: Καὶ εἶναι τοῦτο καλλίτερον;
— Βεβαίως, τοῦτο συντελεῖ εἰς ἐλάττωσιν
τῶν ταραχῶν, αἰτινες κλυδωνίζουσι τὴν ἀνθρω-
πότητα.

«Δέον ἐξηκολούθησε λέγουσα, ν' ἀπαλλαγῇ
τις ὅπως τῶν συναισθησέων καὶ τῶν γῆινων
ιδεῶν, ὅπως δυνηθῇ νὰ ἐννοήσῃ τὴν διὰ τῶν
διαφόρων μορφῶν τῆς δημιουργίας ἐκδηλου-
μένην ἄπειρον ποικιλίαν. Καθὼς ἐπὶ τοῦ ἡμε-
τέρου πλανήτου τὰ εἶδη μετεβλήθησαν κατὰ
τοὺς διαφόρους ἀγῶνας, ἀπὸ τῶν παραδοξο-
τάτων ὄντων τῶν πρώτων γεωλογικῶν ἐποχῶν
ἄχρι τῆς ἐμφανίσεως τῆς ἀνθρωπότητος, καθὼς
καὶ νῦν ἐτι ὁ ζωικὸς καὶ φυτικὸς πληθυσμὸς
τῆς γῆς ἀποτελεῖται ἐκ ποικιλοτάτων μορ-
φῶν, ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου μέχρι τοῦ κοραλλίου,
ἀπὸ τοῦ πτηνοῦ μέχρι τοῦ ἰχθύος, ἀπὸ τοῦ ἐλέ-
φαντος μέχρι τῆς ψυχῆς, οὕτω καὶ ἐπὶ ἐκτάσεως
ἀσυγκρίτως εὐρυτέρας, ἐν μέσῳ τῶν ἀπειραρί-
θμων γαιῶν τοῦ οὐρανοῦ, αἱ δυνάμεις τῆς φύσεως
παρήγαγον ἄπειρον ποικιλίαν ὄντων καὶ πρα-
γμάτων. Ἡ μορφή τῶν ὄντων εἶναι, ἐν ἐκάστῳ
τῶν κόσμων τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐν ἐκάστῳ
σφαίρα εἰδικῶν στοιχείων, οὐσιῶν, θερμότητος,
φωτός, ἠλεκτρισμοῦ, πυκνότητος καὶ βαρύτητος.
Αἱ μορφαὶ, τὰ ὄργανα, ὁ ἀριθμὸς τῶν αἰσθη-
σεων — ὑμεῖς ἔχετε πέντε μόνον καὶ ταύτας
λίαν ἀτελεῖς—ἐξαρτῶνται ἐκ τῶν ζωικῶν συν-
θηκῶν ἐκάστης σφαίρας. Ἡ ζωὴ εἶναι γῆινος
ἐπὶ τῆς γῆς, ἀρεῖα ἐπὶ τοῦ Ἄρεως, κροτία
ἐπὶ τοῦ Κρόνου, ποσειδωνία ἐπὶ τοῦ Ποσει-
δῶνος: ἧτοι ἀρμόζουσα ἐν ἐκάστῳ ἐνδαιτήμα-
τι, ἢ, ὅπως ἐκφρασθῶ ἀκριβέστερον ἐτι, πα-
ράγεται καὶ ἀναπτύσσεται ὑπ' ἐκάστου τῶν
κόσμων συμφῶνως πρὸς τὴν ὀργανικὴν αὐτοῦ
κατάστασιν καὶ κατὰ ἀρχικὸν τινα νόμον, εἰς
ὃν ὑπέκει ἡ φύσις δλόκληρος: τὸν νόμον τῆς
Προόδου.»

Ἐνῶ ἐκείνη ἐλάλει, ἐγὼ ἠκολούθουν διὰ τοῦ
βλέμματος τὴν πρὸς τὴν ἀνθισμένην πόλιν
πτήσιν τῶν ὄντων, καὶ εἶδον μετ' ἐκπλήξεως
τὰ φυτὰ κινούμενα ν' ἀνυψῶνται ἢ νὰ ταπει-
νῶνται ὅπως δεχθῶσιν αὐτὰ. Ὁ πράσινος ἥλιος
εἶχε κατέλθει ὑπὸ τὸν ὀρίζοντα, καὶ ὁ χρυσο-
ειδῆς εἶχεν ἀνυψῶθῃ ὑπὲρ αὐτόν: τὸ τοπεῖον
ἐχρωματίζετο διὰ μαγικοῦ τινος χρωματισμοῦ,
ὑπὲρ τὸν ὅποιον αἰωρεῖτο μεγίστη τις σελήνη,
κατὰ τὸ ἡμισυ χρυσοειδῆς καὶ κατὰ τὸ ἡμισυ
πρασίνῃ. Τότε ἡ ἄπειρος μελωδία, ἧτις ἐπλή-
ρου τὴν ἀτμοσφαῖραν ἔπαυσε καὶ ἐν τῷ μέσῳ
βαθυτάτης σιγῆς ἤκουσα ἄσμα, ἀδόμενον ὑπὸ
φωνῆς λιγυρωτάτης, πρὸς ἣν οὐδεμία ἀνθρωπίνη
ἠδύνατο νὰ συγκριθῇ.

«Ὅποιον θαυμάσιον σύστημα, ἀνέκραξα,
ἀποτελεῖ ὁ ὑπὸ τοιοῦτων πυρῶν φωτιζόμενος

ούτος κόσμος! Τοιούτοι λοιπόν είνκι οι διπλοί, τριπλοί και πολλαπλοί αστέρες παρατηρούμενοι εκ του πλησίον.

— Λαμπροί ήλιοι οι αστέρες ούτοι! απήντησεν ή θεά! Συνδεομένους επιχαρίτως διά των δεσμών αμοιβαίας ελξως, βλέπετε αυτούς από τής γής λικνιζομένους ανά δύο εν τοις κόλποις των ούρανών, πάντοτε ώραιοις, πάντοτε φωτεινοίς, πάντοτε διαυγεῖς. Ανηρτημένοι εν τῷ αείρει, στηρίζονται ή εις επί του άλλου, άλλ' οὐδέποτε προσεγγίζουσι, ώσανει ή ένωσις αυτών μαλλον ήθική ή ύλική, διηυθύνετο υπό τινος άοράτου και άνωτέρας άρχής κατακολουθούντες άρμονικώς καμπύλας, στρέφονται ρυθμικώς ή εις περι τον έτερον, ούράνια ζεύγη έκκολαφθίντα κατά τὸ έαρ τής δημιουργίας, εν τοις διαστέροις του άπειρου πεδίοις. Ένώ οι ως ή ύμέτερος, άπλοι ήλιοι λαμπουσι μεμονωμένοι, άπλανείς, ήρεμοι, εν ταις ήρεμίαις του διαστήματος, οι διπλοί και πολλαπλοί φαίνονται έμφυχοῦντες διά των κινήσεων, του χρωματισμού και τής ζωής των, τās σιωπηλās χώρας του αιώνιου κενού. Τα άστρικά ταῦτα ώρολόγια δεικνύουσιν υμῖν τούς αιώνας και τās εποχάς των άλλων κόσμων.

« Αλλά, προσέθετο, ως εξακολουθήσωμεν τὸ ταξιδιόν μας. Μόλις όλίγα τρισεκατομμύρια λευγών άφιστάμεθα από τής Γής.

— Όλίγα τρισεκατομμύρια;

— Ναι. Αν ήδυνάμεθα νά ακούσωμεν έντεῦθεν τούς από του ύμετέρου πλανήτου ήχους: τούς μυκηθμούς των ήραιστίων του, τούς κρότους των τηλεβόλων του, τās βροντάς των κεραυνών του, τούς αλκλαγμούς των λαών κατά τās ήμέρας των επανστασεων, ή τās εις ούρανόν ανυψούμενα εὐσεβή των ναών ήσματα, ή απόστασις είναι τοιαύτη, ώστε αν παραδεχθώμεν ότι οι ήχοι δύνανται νά διέλθωσιν αυτήν διά τής ταχύτητος του ήχου εν τῷ αείρει, θα έχρειάζοντο περι τὰ δεκαπέντε εκατομμύρια έτη ένκφθώσιν μέχρις ήμών. Θα ήκούομεν δέ σήμεραν μόνον ήτι συνέθη επί τής Γής πρό δεκαπέντε εκατομμυρίων έτών.

« Και όμως αν λάθωμεν υπ' όψιν τὸ άπειρον του πικνός, είμεθα ακόμη πλησιέστατα εις την πατρίδα σου.

« Εξακολουθεῖς ν' αναγνωρίζης εκεί κάτω, τον ήλιόν σας, έλάχιστον αστέρα. Δέν εξήλωμεν έτι του σύμπαντος, εις ή ανήκει μετά του πλανητικού του συστήματος.

« Το σύμπαν αυτό αποτελείται εκ πολλών διασεκατομμυρίων ήλιων, άφισταμένων άλλήλων κατά τρισεκατομμύρια όλκ λευγών.

« Η έκτασις αυτού είναι τοιαύτη, ώστε άστραπή, διατρέχουσα τριακοσίκα χιλιάδας χιλιομέτρων ανά δευτερόλεπτον θα έδαπανα

δεκαπέντε χιλιάδας έτών όπως διέλθη αυτήν. « Και πνταχού πανταχού ήλιοι, όπουδήποτε και αν στρέψωμεν τὸ βλέμμα, πνταχού πηγαί φωτός, θερμότητας και ζωής, πηγαί άνεξαντλήτου ποικιλίας, ήλιοι πάσης ήλικίας, συγκρατούμενοι εν τῷ αιώνιῳ κενῷ εν τῷ φωτοφόρῳ αείρει υπό τής αμοιβαίας πντων ελξως και τής κινήσεως έκαστου. Έκαστος των άστέρων άπειρομεγέθης ήλιος, στρέφεται περι έαυτόν, ώσει σφαίρα πυρίνη και βραίνει προς τιν σκοπόν. Ο ύμέτερος ήλιος ήδοιπορών άπαγει και υμάς μεθ' έαυτού, προς τον άστερισμόν του Ηρακλέους. Εκείνος οὐ διήλθομεν τὸ σύστημα βραίνει προς νότον των Πλειάδων ή Σείριος κρημνίζεται προς την Περιστεράν. ή Πολυδύκης ήρμη προς τον Γαλαξίαν παντα δέ τὰ εκατομμύρια, παντα τὰ διασεκατομμύρια ταῦτα των ήλιων διατρέχουσι τὸ άπειρον μετά ταχύτητος εξικνουμένης εις διακοσίας, τριακοσίας και τετρακοσίας χιλιάδας μέτρων ανά δευτερόλεπτον! Η κινήσις διατρεῖ την ίσορροπίαν του σύμπαντος, άποτελοῦσα τον όργανισμόν, την ενεργητικότητα και την ζωήν του.

Γ

Από πολλού ήδη ιπτάμενοι είχομεν άφίση όπισω ήμών τὸ τριχρον σύστημα. Διήλθομεν δέ πλησίον μεγάλου αριθμού κόσμων λίαν διαφόρων τής γήινης πατρίδος. Οι μὲν τούτων μοι έφάνησαν καλυπτόμενοι όλως υπό υδάτων, και οικούμενοι υπό ενύδρων όντων, οι δέ οικούμενοι μόνων υπό φυτών. Έστημεν παρά πολλους τούτων. Οποία άκατάληπτος ποικιλία!

Ένός αυτών οι κάτοικοι πάντες μοι έφάνησαν ίδίως ώραιοι. Η Ούρανία μοι έγνώρισεν ότι ή οργανισμός αυτών είναι όλως διαφορος του των υλών τής Γής, και ότι τὸ ανθρώπινον έν διακρίνει εν αυτοῖς τās κατά την συντήρησιν του σώματος τελουμένας φυσικοχημικās ενεργείας. Εν τῷ ήμετέρῳ γήινῳ οργανισμῷ, δέν βλέπομεν π.χ. πώς αι τροφαι άπορροφώμεναι άρρομοῦνται πώς τὸ αίμα, οι ιστοί, τὰ όστα ανακινίζονται πᾶσαι αι λειτουργίαι τελούνται αυτομάτως, του νοῦ μη άντιλαμβάνομένου αυτών. Πολλών εκ των ήμετέρων νόσων επίσης ή άρχή είναι άφανής και πολλακίς μένει άγνωστος. Εκεί τὸ ανθρώπινον έν αισθάνεται τās ενεργείας τής ζωικής αυτού συντηρήσεως, ως ήμεῖς αισθανόμεθα χαράν τιν ή λύπην εξ έκαστου, οὕτως είπειν, των μορίων του σώματός των αναχωρεῖ και εν νεῦρον μεταβιβάζον εις τον εγκέφαλον τās ποικιλίας έντυπώσεις, ως αυτό δέχεται. Αν ή γήινος άνθρωπος ήτο πεπραιοισμένος διά τοιούτου νευρικού συστήματος, βυθίζων τὰ βλέμματα αυτού εν τῷ οργανισμῷ διά μέσου των νεύρων, θα έβλεπε πώς ή τροφή μεταβάλλεται εις χυλόν, εις μυ-

κήν ούσιαν, εις νευρικήν κτλ. θα έβλεπεν αυτός έαυτόν. Αλλ' είμεθα μακράν τούτου, διότι τὸ ζωικόν κέντρον των ήμετέρων άντιλήψεων περιπλέκεται διά των πολλαπλών νεύρων των του εγκεφάλου λοβών και των οπτικῶν στρωμάτων.

Επί άλλης σφαίρας ήν διήλθομεν κατά την νύκτα, ήτοι εκ του μέρους του νυκτερινου ήμισφαιρίου της, οι των ανθρώπων όφθαλμοι είναι κατασκευασμένοι οὕτως, ώστε είναι φωτεινοί, φωτίζοντες, ώσει φωσφορώδης τις άναθυμιασις εξηκοντίζετο από τής παραδόξου αυτών έστίας. Νυκτερινή συνάθροισις, άποτελουμένη εκ μεγάλου αριθμού προσώπων, παριστᾶ φαντασιώδες αλήθως θέαμα, διότι ήτε λάμψις και των χρώμα των όφθαλμών μεταβάλλονται κατά τὰ κινούντα αυτούς διάφορα πάθη. Πλήν τούτου, ή ισχύς των βλεμματών τούτων είναι ταυτή, ώστε ταῦτα ενσκόουσι ηλεκτρικήν και μαγνητικήν έπιρροήν ποικίλης έντάσεως, και εν τισι περιπτώσει δύνανται νά κεραυνοβολήσωσι και νά ρίψωσι νεκρόν τὸ σώμα, έφ' ου ήθελε συγκεντρωθῆ άπασα ή ενέργεια τής θελήσεώς των.

Μικρόν τι άπωτέρω, ή όδηγός μου μοι έδειξε κόσμον, ένθα οι οργανισμοί έχουσι πολύτιμόν τινά δύνκμιν, δῆλα δῆ αι ψυχαι δύνανται νά μεταβάλωσι σώματα, μη διερχόμεναι διά τής συχνάκις δυσαρέστου και πάντοτε Ολιθεράς περιπτώσεως του θανάτου. Σοφός τις, όστις ειργάσθη καθ' άπαντα αυτού τον βίον όπως διδάξη την ανθρωπότητα, και βλέπει έπερχόμενον τὸ τέλος των ήμερών του, χωρίς νά δυνηθῆ νά φέρη εις πέρας τās ευγενείς αυτού εργασίας, δύναται ν' ανταλλάξη τὸ σώμα του προς σώμα έφήβου, και νά επαναρχισῆ νέαν ζωήν, ώφελιμωτέραν έτι τής πρώτης. Απαιτείται διά την μετεμψύχωσιν ταυτήν ή συγκατάθεσις του έφήβου και ή μαγνητική ενέργεια άρμοδιου τινός ιατροῦ. Βλέπει δέ τις ένίοτε δύο όντα, ήνωμένα διά των ήδέων και τόσοσιν ισχυρών δεσμών του έρωτος, νά έκτελώσι τοιαύτην άνταλλαγήν σωμάτων μετά πολλά έτη συνενώσεως ή ψυχῆ του συζύγου μεταβαίνει όπως κατοικήση εν τῷ σώματι τής συζύγου του, και τανάπαλιν, διά τὸ υπόλοιπον τής ζωής των. Η ένδόμυχος τής ζωής πείρα καθίσταται οὕτω δι' έκαστον αυ-

τών άσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ πληρεστέρα. Βλέπει δέ τις επίσης σοφούς, ιστορικούς, έπιθυμούντας νά ζήσωσι δύο αιώνας, αντί ενός, νά βυθίζωνται εις πλαστόν ύπνον τεχνητῆς νάρκης, άναστέλλοντα τās ζωικās αυτών λειτουργίας κατά τὸ ήμισυ έκαστου έτους, και πλέον έτι. Τινές μάλιστα αυτών κατορθούσιν οὕτω νά ζώσι και τρεῖς αιώνας.

Μετά τινας στιγμάς διερχόμενοι άλλο σύστημα, συννητήσαμεν γένος τι όργανισμών όλως διάφορον και άνώτερον άναντιρρήτως του ήμετέρου. Παρά τοις οικούσιν επί του πλανήτου, έν είχομεν τότε υπ' όψιν, κόσμου φωτιζομένου υπό λαμπροῦ τινος ήλιου εξ υδρογόνου, ή ιδία δέν υποχρεούται νά διέλθη διά του λόγου όπως εκδήλωθῆ. Ποσάκις δέν συμβαίνει ήμῖν, όταν φαινή τις ή ευφύης ιδέα καταλαμβάνη τον εγκέφαλόν μας, και θέλομεν νά έκφράσωμεν ή νά γράψωμεν αυτήν, νά αισθανώμεθα την ιδεάν ταυτήν διασκεδαζομένην, άφιπταμένην, σκοτιζομένην ή μεταβαλλομένην, όταν αρχίσωμεν νά όμιλώμεν ή νά γράψωμεν; Οι κάτοικοι του πλανήτου τούτου έχουσιν έκκτην τινά αισθησιν, ήν δυνάμεθα νά όνομάσωμεν αυτοτηλεγραφικήν, και δύναμι τής οποίας όταν ή αυτοργός δέν εναντιούται, ή ιδέα άνακκινούται έκτός και δύναται ν' άναγκασθῆ επί όργάνου κατέχοντος σχεδόν την θέσιν του ύμετέρου μετώπου. Αι άφωνοι αυται συνδιαλέξεις είναι συχνάκις αι σπουδαιότεραι και αι ακριβέστεραι είναι δέ πάντοτε αι ειλικρινέστεραι.

Πιστεύομεν άφελώς ότι ή ανθρώπινος οργανισμός είναι τέλειος επί τής γής. Και όμως ποσάκις δυσηρεστήθημεν υποχρεούμενοι ν' ακούωμεν άκουσίως δυσαρέστους λόγους, άνόητον όμιλίαν, κενόν ιδεών κήρυγμα, κακήν μουσικήν, κακολογίης ή συκοφαντίας; Αι ήμετεραι γραμματικαι άξιούσι μάτην ότι δυνάμεθα ανα κλειώμεν τὰ ότα» εις τούς τοιούτους λόγους, τούτο δέν είναι δυστυχώς δυνατόν. Δέν δύνασθε νά κλεισητε τὰ ότα σας, ως τούς όφθαλμούς σας εν τούτῳ ύπαρχει τι κενόν. Εξεπλάγην δέ λίαν ιδών πλανήτην, ένθα ή φύσις δέν έλησημόνησε την λεπτομέρειαν ταυτήν.

[Μετάρρασις X.]

Έκαστη συνίξις

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Βουλευτής άχειρ και άπνευ.—Οι άναγνώσται ήμῶν ένθιμουόται βεβαίως τόν άχειρα εκείνον Άμερικανόν, όστις πρό δωδεκαετίας περίπου προσάλει τόν θαυμασμόν του Άθηναικού δημοσίου έν τοις Παρισισείοις θεάτροις διά της επίδειξότητος μεθ' ής άνιπλήρου τας έλλειπούσας χειράς του, γράφων και ράπτων και παίζων μουσικά όργανα διά των ποδών. Είνε δέ γνωστόν ότι και Γάλλοι τιν, ό Καίσαρ Δυκορνέ, άχειρ εκ γενετής, εγένετο ζωγράφος ούχι εκ των άσήμων, διά των ποδών χειριζόμενος τας γραφίδας. Άμφοτέρους όμως τούτους ύπερρήκοντις εν πρό όλίγων ήμερών άποθανόν άγγλος Άρθούρος Καβανάχ (Kavanagh), όστις, καιτοι εγενήθη έστερημένος και χειρῶν και ποδῶν, κατώρθωσε να καταλάβη διαπρεπή κοινωνικήν θέσιν, εκλεχθείς μάστακα και βουλευτής έν τή Βουλή των Κοινοτήτων. Ο Καβανάχ διεκρίνετο και έν ταίς συναναστροφαίς διά την εύτραπέλιαν αύτου, ήτο δέ και κυνηγός καλός και ίππεύς δεξιότατος. Κυνηγός όμως μόνον έν τοις κυνηγίοις άλωπέκων, τας όποιαις οι κυνηγοί διώκουσιν έφιπποι. Είχεν επίνοήση ίδιόρρυθμον έφιππίον, έφ' ου τοποθετούμενος ώδήγηε τόν ίππον, κρατών τας ήνιαις διά των οδόντων. Διά των οδόντων επίσης εκράτει τόν κάλαμον, όπως γράφω. Οτε γενόμενος βουλευτής έπρόκειτο να εισέλθῃ ό Καβανάχ εις την αίθουσαν των συνεδριάσεων, παρέστη άνάγκη να ψηφισθῇ χάριν αύτου μεταβολή εις τόν κανονισμόν τής βουλής, διότι άπηγορεύετο διά του ισχύοντος κανονισμού ή εισοδος εις την αίθουσαν εις πάντα μη βουλευτήν. Έπειδή δ' ό νέος βουλευτής δέν ήδύνατο να εισέλθῃ άλλως, ή φερόμενος επί των νότων ύπηρέτου, ή συρόμενος επί τροχλάτου έδρας, ή βουλή δι' άποφάσεως της έπέτρεψεν εις τόν ύπηρέτην αύτου να εισέρχεται εις την αίθουσαν όπως τοποθετη τόν άνάπτηρον βουλευτήν εις την θέσιν του και όπως παραλαμβάνῃ αυτόν κατά την λύσιν τής συνεδριάσεως.

Τό βάρος και ή φωνή.—Τά ζωα και ό άνθρωπος δέν έχουν βεβαίως φωνήν άλόγον προς τόν όγκον αύτων, ύπάρχουν μικρά έντομα έχοντα οξύτατην φωνήν και μέγιστα βαθύφωνα ή βωβά σχεδόν. Το όξυφωνότατον μικρόν έντομον είναι ό γρύλλος, όστις ακούεται εξ άρκετής άποστάσεως: επί τή ύπόθεσις λοιπόν ότι ύπήρχεν άναλογία τής έντάσεως τής φωνής προς τό βάρος του

σώματος όποιαν φωνήν θά είχεν ό άνθρωπος; Υπελογίσθη ότι άνθρωπος μετρίου βάρους βαρύνει όσον 8000 κολύβρια, τά μικρότατα πτηνά, έν δέ κολύβριον είναι βεβαίως βαρύτερον πέντε γρύλλων, ώστε εις άνθρωπος κατ' ελόχιστον έχει όσον βάρος 40000 γρύλλοι. Άν ύποθεθῇ ότι ή φωνή του γρύλλου είναι άκουστή έν ήσυχία εις 150 μέτρων άπόστασιν, ή φωνή του ανθρώπου έπρεπε να ακούεται εξ άποστάσεως 6000 χιλιομέτρων! Άφ' έτέρου ούδ' άνάλογος εύστροφία ύπάρχει. Άν ύποθεθῇ ότι κατ' άναλογίαν προς τόν ψύλλον ό άνθρωπος ήτο δυνατόν να πηδᾷ, και να πηδᾷ μετά δυνάμεως άναλόγου προς τόν όγκον του σώματός του, τότε, ύπολογιζόμενου του ψύλλου ως έχοντος βάρος είκοστού δραμιού, άνθρωπος βαρύνων εξήκοντα όκάδας ίσοδυναμεί προς 480000 ψύλλους, πηδῶν δέ 480000 φορές περισσότερο από τόν ψύλλον πηδῶντα 1/2 μέτρον κατά μέσον όρον θά ήδύνατο να πηδήσῃ μ' έν πήδημα άπόστασιν 240 χιλιομέτρων.

Τό αντίτιμον δείπνου.—Κατά τό τελευταίον έτος τής ζωής του ό Σοπέν έν Παρισίοις διαμείνων προσεκληθή ύπό εύγενούς δεσποίνης εις δείπνον. Άφού εσηκώθησαν από την τράπεζαν, ή οικοδέσποινα παρεκάλεσε τόν διάσημον μουσικόν να παίξῃ κάτι επί του κλειδοκυμβαλου. Ο Σοπέν, πάσχων άλλως, ήρνήθη έν αρχήν άλλ' όταν με τρόπον τόν έκαμαν να έννοήσῃ ότι προσεκληθή εις τό δείπνον ίσα ίσα διά να παίξῃ, εκάθισεν άδημονών πρό του κλειδοκυμβαλού και έπαίξε θαυμασίαν άλλά συντομοτάτην σύνθεσιν του. Η οικοδέσποινα εύχαριστούσα αυτόν παρεπονέθη διά την μικράν διάρκειαν του μουσουργήματος. Τότε ό Σοπέν στενάζων άπεκρίθη με τόνον ίκετευτικόν:

— Άχ, κυρία, έφαγα και τίσον όλίγον!

Πολεμικαι δαπάναι.—Υπελογίσθη ότι ή κινητοποίησις ενός εκ των μεγάλων ευρωπαϊκῶν στρατών στοιχίζει περί τά 500 εκατομμύρια δραχμῶν. Η συντήρησις δέ του στρατού τούτου έν εμπόλεμον καταστάσει απαιτεί την δαπάνην ενός δισεκατομμυρίου κατά μήνα. Άν λοιπόν εκ τής κηρύξεως πολέμου μιᾶς δυνάμεως προς άλλην άπεδύοντο εις τόν μέγαν άγώνα αι πέντε στρατιωτικαι δυνάμεις τής Ευρώπης, θά έδαπανῶντο προς τοῦτο 2 1/2 δισεκατομμύρια δραχμῶν έν αρχήν, πρό τής ενάρξεως των έχθροπραξιῶν, και όκτώ περίπου δισεκατομμύρια κατά τό τέλος του πρώτου μηνός. Υπολογιζόμενων δέ και των παντοειδῶν ζημιῶν, ας θά επέφερε τοιοῦτος πόλεμος εις τό διεθνές εμπόριον και την βιομηχανίαν, γεννᾶται τό ζήτημα αν και διά λόγους άλλως οικονομικούς δέν είναι αδύνατος πλέον τοιοῦτος τις πόλεμος.

Κοσμογυρισμένη επιστολή.—Έν τή άμερικανική πόλει Κανσας γενομένης άναθεωρήσεως των έν τῷ ταχυδρομείω μη ζητηθέντων γραμμάτων εύρέθη και έν γράμμα τό όποιον είχε κάμη τόν χῶρον του κόσμου εις διάστημα πάντα όλων ετών. Το γράμμα τοῦτο απέστάλη εκ Κανσας εις Κίναν δι' Άγιου Φραγκίσκου και Χογκόγγ. Έκειθεν εις Λονδίνον και εκ Λονδίνου διά Νέας όρξης εις Βασιγκτόνα και εις Κανσας.

Ο όξυφωνος Γκαγιάρε.—Ο όξυφωνότατος των όξυφωνων του όποιου ή φωνή έφθανε μέχρι τής διεσσεως του 1700 άπέθανεν έν Μαδρίτη εξ ίνσουλούντζας. Ητο ήλικίας τεσσαράκοντα πέντε ετών. Υίός πτωχού σιδηρουργού, γεννηθείς εις τά περίχωρα τής Παμπελούνας ήτο έν αρχήν σιδηρουργός και αυτός και αν έτραγώδει κάποτε δημόως ισπανικόν άσμα, έτραγώδει μόνον προς ίδίαν

τέρψιν. Έξ άγάπης προς την μουσικήν κατέλιπε την σφύραν και εισήλθεν εις θεάτρον ως μέλος του χορού. Μεταθῆς εις Ιταλίαν όπως τελειοποιήθη κατέστη ταχέως διάσημος και ή φήμη του μικρόν κατά μικρόν διεδόθη άνά τόν παλαιόν και νέον κόσμον. Ο Γκαγιάρε είχε τας ιδιοτροπίας του ως άλλης καλλιτέχνης. Ηγάπα δέ τόν ελευθερον και ανεξέχρητον βίον και διά του το δέν ήθέλησε κατ' ούδένα τρόπον να νυμφευθῇ. Διήγε πάντοτε έν έγκρατείᾳ και άπλότητι.

Τό εξής χαρακτηριστικόν ανέκδοτον αναφέρουσι επί τῷ θανάτῳ αύτου αι έφημερίδες:

«Ητο έν Πετρούπολει και έφαλλε την Φαβορίταν μετ' εξόχου επιτυχίας. Κατά τό διάλειμμα εις ύπασπιστής του αυτοκράτορος έρχεται και τό, ζητεί. Διά τόνου δέ ζήρου λέγει:

— Κύριε Γκαγιάρε, κατά διαταγήν του αυτοκράτορος θά τραγουδήσετε αύριον εις τό Χειμερινόν παλάτιον. Ο καλλιτέχνης προσβλήθεις εκ του τρόπου διά του όποιου τῷ έκοινοποιείτο ή έπιθυμία του αυτοκράτορος άπήντησεν άνευ δισταγμού:

— Είμαι βραχνός, στρατηγέ μου, και δέν ήμπορώ να διατάξω την φωνήν μου να τραγουδήσῃ, όταν δέν θέλλῃ να τραγουδήσῃ.

Η άπάντησις άπαράλλακτος διεβιάσθη εις τόν αυτοκράτορα, όστις ύποπτεύσας ότι ό ύπασπιστής του έπταιεν, άπέστειλεν αυτόν εκ νέου με την εξής έντολήν:

— Είπέτε εις τόν Γκαγιάρε ότι τόν παρακαλώ να εύαρεστηθῇ να τραγουδήσῃ αύριον εις τό παλάτιον.

— Παράξενον, άπήντησεν ό Γκαγιάρε, τόρα ή φωνή μου μου έπιτρέπει να τραγουδήσω.

Άλλ' αν τό ανέκδοτον τοῦτο μαρτυρῇ τό φιλελευθερον και ύπερήφανον του καλλιτέχνου, έτερος λόγος αύτου μαρτυρεῖ τό εύγενές και φιλόστοργον αύτου.

Τόν ήρώτησε τις ποια ήμερα τής ζωής του ήτο ή εύτυχεστέρα. Και ό Γκαγιάρε αντί να αναφέρῃ ήμεραν τινά τιμῶν και θριάμβων, άπήντησε μετά τόνου ειλικρινούς συγκινήσεως:

— Η ήμερα εκείνη κατά την όποιαν κατώρθωσα να εξασφαλίσω ότι χρειάζεσθε εις τους γονείς μου διά τά γρησταία των.

Ο Γκαγιάρε άπέθανε πλουσιώτατος.

Βρασιλιανόν ήμερολόγιον.—Μία των πρώτων πράξεων τής δημοκρατικής κυβερνήσεως τής Βρασιλίας είναι και ή μεταβολή του ήμερολογίου. Κυρίως ειπέτη όμως δέν είναι μεταβολή, όποια ή γενομένη κατά την πρώτην γαλλικήν επανάστασιν, δε και ή διαίρεσις του χρόνου και ή όνομασία των μηνῶν και των ήμερῶν εγένοντο κατά τάξιν λογικωτέραν και πρακτικωτέραν τής έν τῷ κοινῷ ήμερολογίῳ άλλ' ή υπό του ύπουργού των έσωτερικῶν τής Βρασιλίας διαταχθεῖσα μεταρρυθμίσις περιορίζεται εις άλλην μετονομασίαν των ήμερῶν τής εβδομάδος και των μηνῶν. Οὔτω του λοιπού μέχρι νεωτέρας διαταγῆς έν Βρασιλίᾳ ή μὲν Κυριακή θά λέγεται « Άνθρωπική » ήτοι ήμερα του ανθρώπου, κατ' αντίθεσιν προς την εκκλησιαστικήν όνομασίαν, καθ' ήν εκλήθη Κυριακή ως αφιερωμένη εις τόν Κύριον: αι δέ λοιπαί ήμεραι τής εβδομάδος μετονομάσθησαν: Συζυγική, Πατρική, Μητρική, Υική, Άδελφική και Οικιακή. Εις δε τους μηνας εδόθησαν τά όνόματα ενδόξων ανδρῶν, του μὲν Ιανουαρίου μετονομασθέντος Μωυσεως, του Φεβρουαρίου Όμηρου και των επομένων: Άριστοτέλους, Αρχιμήδους, Καίσαρος, Αποστόλου Παύλου, Καρολοάγγου, Δάντου, Γουτεμβέργου, Σαιξπηρου, Καρτεσιου και Φρειδερίκου του μεγάλου.

Ευτυχης πάππος.—Ούγγρος τις ενενηκοντούτης έσχε πρό τινος τήν σπανίαν εύτυχίαν να άσπασθῇ αργιέννητον τόν εκατοστόν έγγονόν του.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά.—Τό νέον μυθιστόρημα του διασήμου γερμανου συγγραφέως Έθερς Ίησοϋς, άναφερόμενον εις την ιστορίαν των Ιουδαίων, εντός δύο εβδομάδων από τής εκδόσεως αύτου μετεφράσθη άγγλιστί, άλλανδιστί, ιταλιστί, σουηδιστί, δανιστί, πολωνιστί, ρωσιστί και έβραιστί, εξεδόθη δέ εις δεκάτην τετάρτην γερμανικήν εκδοσιν.

Επιστημονικά.—Έν τινι τόπω πλησίον τής γαλλικής πόλεως Περπινιάν άνεκαλύφθη έν στρώματι τής λειοκαινής περιόδου άπολιθωμένον κρανιον πιθήκου. Η άνακάλυψις αύτη έθεωρήθη αξία πολλής σπουδής, διότι μέχρι τουδε μόνον έν τῷ χωρίῳ Πικέρμι τής Άττικής είχον εύρεθῇ σκελετοί άπολιθωμένων πιθήκων έν στρώματι τής μειοκαινής περιόδου. Ο εύρεθείς πιθήκος άνήκει εις τύπον άγνωστον, μεσάζοντα μεταξύ των σελοπιθήκων των ζώντων νῦν έν Σουμάτρα και Βορνέφ και των εκλειοπιτότων πιθήκων τής Άττικής παρέχει δ' ή άνακάλυψις αύτου νέα έπιχειρήματα ύπερ τής θροβενιακής θεωρίας.

Αρχαιολογικά.—Έν Σενζυέλ τής Ούγγαρίας, παρά την δεξιάν όθην του Δανουβίου, άνεκαλύφθησαν πολλά αρχαία κυβελοειδή οικήματα και δύο νεκροταφεία, έν οίς εύρέθησαν 12036 αντικείμενα, ών τά πλείστα είναι άγγελά, μάχαιραι και πελέκεις. Δέν εύχρησίδθη ακόμη τινων χρόνων είναι τά εύρήματα αύτα, ένεκα τής ομοιότητος όμως αύτων προς τά άνακαλυφθέντα έν Τροία και έν Καυκάσω, εικάζεται ότι είναι προϊστορικής ετοχής, και ότι ανήκουσιν εις ελληνικήν τινά άποικίαν, ή εις άσιατικήν τινά άποικίαν, έχουσαν σχέσεις προς την Ελλάδα.

Καλλιτεχνικά.—Η έν Νέα Υόρκη γερμανική παροικία άπεφάσισε να εγείρῃ έν τή πόλει εκείνην ανδριάντα του Γκαίτε. Τά έξοδα ύπελογίσθησαν εις 170 χιλ. φρ. Το μνημειόν θά έχῃ ύψος όκτώ μέτρων, θ' άποτελήται δ' εκ κολλοσσικου γαλλου ανδριάντος του μεγάλου Γερμανου ποιητου και εκ βάθρου έν ω θ' άπεικονίζονται τά κυριώτατα πρόσωπα των έργων αύτου.

Θεατρικά.—Μετά πολλής επιτυχίας διδάσκαται από τινος έν τῷ έν Παρισίοις θεάτρῳ τής Πύλης του Άγιου Μαρτίνου ή Ιωάννα Δάρκ, δούα του Ίουλιου Βαρβιέ μετά μουσικῶν τεμαγίων του Γκουνου. Έν τῷ θεάτρῳ τούτῳ πρωταγωνιστεί ή Σάρα Βερνάρ, ύποδυομένη τό πρόσωπον τής Αύρηλιανής Παρθένου.

— Έν τῷ Έλευθερῷ λεγομένῳ θεάτρῳ των Παρισίων παρεστάθη « Το ξένο ψωμί » (Le pain d' autrui) δράμα του Ρώσου μυθιστοριογράφου Τουργένιεφ, διασκευασθέν διά την γαλλικήν σκηνήν υπό Έφραίμ και Βίλλυ Σουλτς. Άπήρσεν όμως εις τό γαλλικόν δημόσιον, ως έχον πολὺν τόν τοπικόν χρωματισμόν και περιγράφον ήθη ξενότροπα.

— Το έν Βουζέλλαις θεάτρον του Χρηματιστηρίου άπετεφρόθη, άλλ' εύτυχως καθ' ώραν προκεχωρημένην τής νυκτός δε ήτο κενόν. Επίσης εκάθησαν θεατρα τής Ζυριχης, τής Βουδαπέστης και τής Χάβρης.

Δημόσια έργα.—Έπί τής ακτής τής Ιουτλάνδης ιδρύθη άρτι φωτεινότατος ηλεκτρικός φάρος 63 μ. 75, ύψους, έχων έντασιν φωτός δύο εκατομμυρίων κηρίων. Και έν ώρα βροχής έτι τό φῶς αύτου είναι όρατόν εξ άποστάσεως σχεδόν 65 χιλιομέτρων. Άλλά και ό φάρος αυτός όπως και άλλοι, σωτήριος διά τους ανθρωπούς, είναι καταστρεπτικώτατος διά τά ταλαιπώρα πτηνά, τά όποια εκλυόμενα υπό τής λάμψους πετώσι μεθ' όρμης και φονεύονται κατά χιλιάδας επί των κρυστάλλων αύτου.

— Διὰ τὴν κατάρτισιν τῶν σχεδιογραφημάτων πρὸς ἔδωσιν τοῦ λονδινίου πύργου, ὅστις ὀνομάζεται Πύργος Watkin κατὰ μίμησιν τοῦ ἐν Παρισίοις Πύργου "Αἴ φελ, ἐργάζονται 248 μηχανικοὶ καὶ ἀρχιτέκτονες, ἐκ τῶν ὁποίων 16 γάλλοι καὶ τινες γερμανοὶ.

Βιομηχανία καὶ ἐμπόριον.— Πολλοὶ γάλλοι βιομηχανοὶ ἀπεφάσισαν ὅπως ἀπὸ κοινοῦ ἀπὸ τοῦ προσεχούσης ἔτους ὀργανίσωσι εἰδικὰς ἐκθέσεις τῆς γαλλικῆς βιομηχανίας εἰς διαφόρους εὐρωπαϊκὰς μεγαλοπόλεις, καὶ πρῶτον μὲν ἐν Λονδίῳ εἴτα δ' ἐν Πετρούπολει.

Νεκρολογία.— Πλήρης ἡμερῶν ἀπέθανε κατ' αὐτὰς ἐν Μονάχῳ ὁ διάσημος παλαιοκαθολικὸς θεολόγος Ἰωάννης Ἰωσήφ Ἰγνάντιος τοῦ Δαίλλιγγερ (Ignaz von Döllinger). Ἦτος ἐπιφανοῦς ἀνατόμου καὶ φυσιολόγου, τοῦ Ἰγνάντιου Δαίλλιγγερ, ἐγεννήθη ἐν Βαμβέρῃ τῆς Βαυαρίας τῇ 17]28 Φεβρουαρίου 1799, ἐσπούδασεν ἐν Βυρτσούργῳ καὶ Βαμβέρῃ θεολογίαν, ἐχειροτονήθη δὲ τῷ 1822 ἱερεὺς τοῦ καθολικοῦ δόγματος. Τῷ 1826 διωρίσθη καθηγητὴς τοῦ ἀρτισυστάτου ἐν Μονάχῳ Πανεπιστημίου, διετηρήθη δ' ἐν τῇ θέσει ταύτῃ μέχρι τῆς τελευταίας του, πλὴν μικρᾶς διακοπῆς ἀπὸ τοῦ 1847 μέχρι τοῦ 1849, ὅτε ἐπαύθη ἕνεκα τῶν πολιτικῶν του δοξασιῶν.

Ἦν δ' ἐν ἀρχῇ ὁ Δαίλλιγγερ θερμὸς ὑπέρμαχος τοῦ καθολικισμοῦ καὶ σφοδρὸς τῶν διαμαρτυρουμένων πολέμιος, ἀπὸ δὲ τοῦ 1848 μέχρι τοῦ 1849 μέλος ὦν τοῦ ἐν Φραγκφούρτῃ γερμανικοῦ κοινοβουλίου διεκρίθη ὡς εἰς τῶν ἐπιστημοτάτων ἡγετῶν τοῦ καθολικοῦ κόμματος. Δημοσιεύσας πολλὰ συγγράμματα κατὰ τῶν διαμαρτυρουμένων, ὁ Δαίλλιγγερ ἐπαυσε γράφειν ἀπὸ τοῦ 1854, περιορισθεὶς εἰς τὴν ἀκαδημαϊκὴν διδασκαλίαν ἀνεφάνη δὲ πάλιν εἰς τὴν δημοσιότητα τῷ 1861, ἀλλ' ὡς δριμύς τῶν παπικῶν ἀξιώσεων κατήγορος, ἐκδούς τὸ σύγγραμμά του τὸ ἐπιγραφόμενον «Ἐκκλησία καὶ ἐκκλησιαί παπισμὸς καὶ ἐκκλησιαστικὴ πολιτεία» καὶ μετ' ὀλίγων ἕτερον σύγγραμματα περὶ τῶν μεσαιωνικῶν παπικῶν μύθων. Δημοτικώτατον δὲ κατέστη τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἕνεκα τῆς καταπολεμήσεως τοῦ ἐν τῇ Βατικανῇ συνόδῳ τῷ 1868 ἀνακηρυχθέντος δόγματος τοῦ ἀλαθῆτου τοῦ Πάπα, καθ' οὗ ἐγράψεν ἐν ταῖς ἡμέραις καὶ ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ. Ἀρνηθεὶς ν' ἀποδεχθῇ τὸ δόγμα τοῦτο, ἀφωρίσθη κατ' Ἀποίλιον τοῦ 1871, ἀλλὰ πρὸς ἔνδειξιν ἀποδοκιμασίας τοῦ ἀφορισμοῦ, τὸ μὲν ἐν Μονάχῳ Πανεπιστήμιον τὸν ἐξέλεξε κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος πρύτανιν, μετὰ δύο δ' ἔτη καὶ ἡ Βαυαρικὴ ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν τὸν ἀνηγόρευσε πρόεδρον. Συντέλεσε δὲ τὰ μέγιστα ὁ πόλεμος οὗτος τοῦ Δαίλλιγγερ κατὰ τοῦ δόγματος τοῦ ἀλαθῆτου εἰς τὸ ἐπενεχθὲν εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν σχίσμα τῶν Παλαιοκαθολικῶν, ὦν πρῶστατο οὗτος. Μετὰ τινὰς δὲ κατόπιν ματαίας προσπάθειάς ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ περὶ ἐνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν, ὁ Δαίλλιγγερ ἀπέστη τῆς ἐριστικῆς θεολογίας, περιορισθεὶς εἰς ἐπιστημονικὰς συγγραφάς. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἰδίᾳ ἄξιον μνείας εἶνε οἱ λόγοι, οὓς ἐξεφώνησε ὡς πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν κατὰ τὰς πανηγυρικὰς συνεδριάσεις αὐτῆς.

— Ἐν Στουτγάρτῃ ἀπέθανεν ἐν ἡλικίᾳ 75 ἐτῶν ὁ αὐλικὸς ἱεροκῆρυξ Γέροχ (Gerock) δεινὸς ἐκκλησιαστικὸς ρήτωρ, ἀλλὰ καὶ ποιητὴς οὐχὶ ἐκ τῶν ἀσῆμων.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ

Οἱ ἀντιζήλοι, εἰκὼν τοῦ ζωγράφου Βίλλα.— Ἡ εἰκὼν αὕτη παριστᾷ νεαρὰν Κινέζαν κατακεκλιμένην, ἣτις παροτρύνει εἰς ἀγῶνα τοὺς δύο ἀντιποιομένους τὴν ἀγάπην καὶ τὰς θωπείας αὐτῆς ἀντιζήλους, τοὺς δύο... πετεινοὺς.

Παρὰ τὴν λίμνην, εἰκὼν Ἰάουπ.— Εἶνε προῖα θέρου· παρὰ τὴν ὄχθην τῆς λίμνης, ἡ γραῖα μάμμη φιλάττει τοὺς δύο ἐγγόνους, ὧν ὁ μὲν πρεσβύτερος παίζει ἐν τῷ ὕδατι αὐτοσχεδιάζων πλοίαρια διὰ τῶν χονδρῶν σανδάλιων του, ὁ δὲ νεώτερος ἀναζητεῖ τὴν μητέρα ἣτις φαίνεται ἀποτότερον πλύνουσα ἐνδύματα ἐντὸς λέμβου.

Δοῦξ ἱατρῶν. Τὸ ὄνομα τοῦ δουκὸς τῆς Βαυαρίας Καρόλου Θεοδώρου εἶνε γνωστὸν εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ εὐλογητὸν ἀνά τὴν Γερμανίαν καὶ Αὐστρίαν. Ὁ Κάρολος Θεόδωρος εἶνε ἀδελφὸς τῆς Αὐτοκρατορίας τῆς Αὐστρίας πεντηκοντούτης τὴν ἡλικίαν. Ἐπιδόθεις εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἱατρικῆς καὶ ἰδίᾳ τῆς χειρουργίας καὶ ὀφθαλμολογίας κατὰ τὸ 1867 μετὰ τὸν θάνατον τῆς

πρώτης συζύγου του, ἐγένετο διδάκτωρ τῆς ἱατρικῆς καὶ ἐξασκεῖ ἀπὸ ἐτῶν τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἱατροῦ διατηρῶν ἐν Βαυαρίᾳ ἰδίον νοσοκομεῖον, ἐν ᾧ εὐρίσκουσιν ἄσυλον πάντες οἱ πάσχοντες αἰοῦ δήποτε θρησκευομένου ἢ ἐθνικότητος. Ὁ δοῦξ ἱατρῶν, χειρουργὸς δεξιότητος, ἔχει ἐκτελέσει μέχρι τοῦ νῦν 8000 ἐγχειρήσεις. Ἐνυμφεύθη τὸ δεύτερον ἐν εἴτει 1874 τὴν ἰνφάντην τῆς Πορτογαλλίας Μαριάν ἣτις παρίσταται αὐτῷ ἀρωγὸς νῦν πρόθυμος εἰς τὸ φιλεὶνθρωπον ἔργον.

Ο ΔΟΥΞ ΙΑΤΡΟΣ
Καρόλος Θεόδωρος

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Κηλίδες καρφέ.— Ἐφ' ὅσον εἶνε νοπαὶ ἐξαλείφονται ἀπὸ τῶν ἐνδύματων διὰ διπλῆς πλύσεως, πρῶτον διὰ καθαροῦ ὕδατος καὶ δεύτερον διὰ σαπυ-

νάδας. Ἐὰν τὸ ἐνδύμα ἔχῃ χρώματα δυνάμενα νὰ βλαφθῶσιν ἐκ τῆς δι' ὕδατος πλύσεως, τότε προτιμότερα ἢ πλύσις τῶν κηλίδων διὰ χρόκου αὐγοῦ ἡμοῦ διαλελυμένου ἐντὸς ὀλίγου θερμοῦ ὕδατος. Διὰ τὰς ἀπεξηραμένας κηλίδας ἀνάγκη νὰ προστεθῶσιν εἰς τὸ μίγμα τοῦτο καὶ 8-10 σταγόνες οἰνοπνεύματος.

ΤΡΕΙΣ ΓΝΩΜΑΙ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Τὰ δάκρυα ἐν τῇ δόδνῃ εἶνε βροχὴ ἐν τῇ ἐρήμῳ.

*

Ἡ λύπη ὅταν μοιράζεται μικραίνει· ἡ χαρὰ ὅταν μοιράζεται μεγαλώνει.

*

Λησμονοῦμεν ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἡ δὲν ἡγαπήσαμεν ἢ δὲν ἐμισήσαμεν ἀρκετὰ.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Ἡ αἰτία ἐπὸς φιλήματος.— Ἡ σύζυγος συλλαμβάνει ἐπ' αὐτοφώρῳ τὸν σύζυγον φιλοῦντα τὴν μαγεῖρσαν εἰς τὸ στόμα.— Ἀθλίε, τὴν μαγεῖρσαν φιλεῖς!— Γυναίκα, ἤθελα νὰ ἰδῶ ἀν' μιρίζεις κρασί γιὰ τὴν βλέπω πῶς ἀδείασαν γρήγορα ἡ μπουτίλλιας.